

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
ของ
อิษฏาภรณ์ นิยมวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

มีนาคม 2559

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

มีนาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
อิษฏาภรณ์ นิยมวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

มีนาคม 2559

อิษฏาภรณ์ นิยมวงศ์. (2559). แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัย
โพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม.(การบริหารและ
การจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร. จตุพล ยงศรี, อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี
ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการ
ประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้าน
ชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ภูมิลำเนา และอาชีพของผู้ปกครอง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม และสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2557 รวม 241 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .942 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว
และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตระดับปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจด้านการ
ประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นนิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง
2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน
ด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
4. นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านชื่อเสียงและหลักสูตร
สถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
5. นิสิตที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

MOTIVATION OF THE BACHELOR'S DEGREE STUDENTS TO STUDY
AT BODHIVIJJALAYA COLLEGE, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration and Management
at Srinakharinwirot University

March 2016

Ittaporn Niyomvong. (2016). *Motivation of The Bachelor's Degree Student to Study at Bodhivijjalaya College, Srinakharinwirot University*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee. Dr. Chatupol Yongsorn, Dr. Jaruwan Skulkhu.

The Four aspects of what: strode were undertaking a career, following the advice of other people, applying knowledge for local development, and reputation and curriculum of the institute; which were classified by gender, field of study, domicile and parent's occupation. The sample used was 241 students in the field of Geosocial-Based Management and Geo-Cultural Management of the academic year 2014. The instrument used for this research was a five-point rating-scale questionnaire consisting of 45 questions with reliability of 0.942. Statistics applied in data analysis were mean, standard deviation, a t-test, one way analysis of variance and Scheffe's method.

The results of this study were that: bachelor degree students had motivation to study at Bodhivijjalaya College, Srinakharinwirot University at a high level generally. When considering each aspect, it was found that the students had high level motivation in the aspect of undertaking a career, knowledge implementation for local development, and reputation and curriculum of the institute. For the aspect of follow the advice of other people the students had middle level motivation. There was no significant difference generally, or in each aspect, for motivation to study between male and female students. There was no difference generally, or in each aspect, for motivation of the students who had different fields of study. When considering each area, it was found that there was a significant difference in statics when following the advice of other people at the level of .05. For the other aspects, differences were not found. There was no difference generally in motivation of the students who had different domiciles. When considering reputation and curriculum of the institute, it was found that there was a significant difference in statistics at the level of .05. For the other aspects, differences were not found. There was no difference generally and in each aspect for motivation among the students whose parents had different occupations.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

อิษฏาภรณ์ นิยมวงศ์

ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ที่ปรึกษาหลัก

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร. จตุพล ยงศรี)

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนางรงค์)

..... ที่ปรึกษาร่วม

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู่)

(อาจารย์ ดร. จตุพล ยงศรี)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู่)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ราชนันท์ บุญธิมา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศร ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนางรงค์ และอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ ดร.ปนัดดา ลาภเกิน และอาจารย์สิทธิธรรม โรหิตะสุข ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา และพี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ขอขอบคุณนิสิตวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาให้มาร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ บิดา มารดา คุณน้าและญาติ ๆ ที่ให้การอบรม สั่งสอน สนับสนุนในการศึกษา และเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา อาจารย์ และบุคคลที่เคารพรักทุกท่าน

อิษฏาภรณ์ นียมวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของวิจัย.....	7
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
สมมติฐานในการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของแรงจูงใจ.....	12
ความสำคัญของแรงจูงใจ.....	14
ประเภทของแรงจูงใจ.....	16
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	20
แรงจูงใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	31
ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา.....	37
การจัดการศึกษาของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	41
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	47
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
ลักษณะของแบบสอบถาม.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	74
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก	98
ภาคผนวก ข	109
ภาคผนวก ค	110
ภาคผนวก ง	116
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	118

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเปรียบเทียบแนวคิดทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์และอัลเดอร์เฟอร์.....	23
2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	52
3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับ ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน.....	54
4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับ ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพ เป็นรายชื่อ.....	55
5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับ ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น เป็นรายชื่อ.....	57
6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับ ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น เป็นรายชื่อ.....	59
7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับ ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา เป็นรายชื่อ.....	61
8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับ ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	63
9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับ ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา.....	64
10 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับ ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิลำเนา.....	65

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	67
12 การเปรียบเทียบแรงงูใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	69
13 การเปรียบเทียบแรงงูใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา.....	70
14 การเปรียบเทียบแรงงูใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิลำเนา.....	71
15 การทดสอบความแตกต่างของแรงงูใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามภูมิลำเนา เป็นรายคู่.....	72
16 การเปรียบเทียบแรงงูใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	73

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 แผนภูมิลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์.....	21

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ ความคิด จิตใจ มีความเจริญงอกงามในการเรียนรู้ สามารถคิดอ่าน และกระทำการต่างๆ ตามอัธยาศัยของแต่ละบุคคล สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสร้างสรรค์สังคมสู่ความสงบได้ (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. 2539: 121, 134) นอกจากนี้การศึกษายังถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองตามขีดความสามารถและโอกาสที่เอื้ออำนวย เนื่องจากมนุษย์ต้องการอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ทั้งนี้มนุษย์ที่ได้รับการศึกษาจะสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ ดังนั้นการศึกษาก็ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี (มาเรียม ยะสะแด. 2542: 12) จะเห็นได้ว่าการศึกษาคือตัวกำหนดทิศทางของชีวิต อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความสามารถของมนุษย์ในด้านต่างๆ เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งจุดมุ่งหมายของการศึกษาในยุคปัจจุบันนั้น มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยมีสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน กล่าวคือผู้เรียนแต่ละคนมีความสนใจและความถนัดที่ไม่เหมือนกัน สถานศึกษาจึงต้องจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน ประเทศจึงจะมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสามารถที่ยอดเยี่ยมและหลากหลาย รู้จักการคิด คิดอย่างเป็นระบบและคิดอย่างมีเหตุผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 5-9) ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนจำเป็นต้องมีปัจจัยหลายประการ และปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือแรงจูงใจในการเรียน อันเป็นตัวผลักดันให้เกิดความกระตือรือร้น แต่ทั้งนี้ตัวของผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและหมั่นสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนอย่างสม่ำเสมอด้วย จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน (เทียนวันทนียตระกูล. 2557: ออนไลน์)

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่า การศึกษาถือเป็นหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้ความสามารถ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในชีวิต โดยมุ่งหมายให้การศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน มีการพัฒนากระบวนการในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อีกทั้งผู้เรียนยังถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึง

การให้ความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ มีการบูรณาการ พร้อมกับการจัดกระบวนการการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีการฝึกทักษะในด้านของกระบวนการคิดจากประสบการณ์และการปฏิบัติจริง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น ใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 7) ทั้งนี้ผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์กับสังคม โดยเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของตนเองและสิ่งใกล้ตัวก่อน แล้วจึงขยายวงกว้างออกสู่สังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก อีกทั้งทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็เป็นเรื่องสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการทำความรู้จัก การจัดการ การบำรุงรักษา รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2556: 1-6) ที่จัดให้มีแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคตหลากหลายด้าน ทั้งการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง พลังงานสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีต่างๆ โดยมีการเตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันให้ประเทศมีความเข้มแข็ง ด้วยการยึดหลักการที่สำคัญคือการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาที่ดีงามอันเป็นมรดกของชาติ เพื่อให้คนไทยปรับตัวพร้อมรับกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง มีการผสมผสานเศรษฐกิจกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลในด้านของงบประมาณและทรัพยากร เพื่อให้เกิดการพัฒนา มีการต่อยอดความรู้รวมถึงการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้ได้มีการสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้และพัฒนาความรู้เป็นพลังหลักในการพัฒนารากฐานของประเทศชาติให้มั่นคง สถาบันอุดมศึกษาจึงถือเป็นแกนนำหลักในการเชื่อมโยงงานวิจัยลงสู่ภูมิภาคผ่านกระบวนการบริการวิชาการ สร้างเครือข่ายในการพัฒนางานประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษามีความหลากหลาย ทั้งยังเปิดโอกาสมากมายให้ผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อมีทางเลือก เพื่อให้ได้รับความรู้ความสามารถ ตลอดจนทักษะที่เหมาะสมกับปริญญาที่แต่ละบุคคลเข้ามาเพื่อศึกษาหาความรู้ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้ทำงานตรงกับความรู้ ความสามารถ หรือทักษะที่ตนเรียนมา (อดุลย์ วิริยะเวทกุล. 2542: 27-36) โดยสิ่งที่ผู้เรียนพึงมีในการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือแรงจูงใจ อันเป็นเหตุผลสำคัญที่ผู้เรียนเลือกใช้ในการตัดสินใจเข้าเรียน ทั้งนี้ พาสนา จุลรัตน์ (2548: 197) ได้เสนอแนวคิดในการแบ่งเหตุผลการแสดงพฤติกรรมของแรงจูงใจเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจภายใน อันเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมโดยตรงไม่ขึ้นกับอิทธิพลหรือสิ่งเร้าภายนอก และแรงจูงใจภายนอกอันเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากอิทธิพลหรือสิ่งเร้า

ภายนอกตัวบุคคล ทั้งนี้ อังสนา สารเชวตร (2547: 83) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของตลาดแรงงานมาก มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์มาก เพราะเมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถหางานทำได้ง่ายหรือมีงานรองรับ ทั้งนี้ วลัณิกา พัดเปี้ย (2539: 81-84) ได้ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าแรงจูงใจในด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่นนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ชักนำให้นิสิตเลือกเรียน เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่คิดว่าการประกอบอาชีพครูเปิดโอกาสให้ตนได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งมีส่วนช่วยในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ และการที่นิสิตได้เสียสละแรงกายแรงใจในการสอนให้เด็กได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่ทำให้นิสิตภาคภูมิใจและช่วยให้นิสิตบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต สอดคล้องกับ พรเทพ ลีทองอิน (2533: 69) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเลือกเรียนในวิชาเอกพลศึกษาโดยมุ่งหวังว่าตนจะสามารถประกอบอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติในอนาคต ในขณะที่ นันทา ศรีสงทรัพย์ (2545: 4) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า แรงจูงใจในด้านสถาบันเป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นหรือชักนำให้นิสิตตัดสินใจเรียน โดยพิจารณาจากชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และคณาจารย์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีและมีความประทับใจที่จะศึกษาที่สถาบันแห่งนี้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก่อกำเนิดขึ้นมาจากการเป็น “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง” เมื่อปี พ.ศ. 2492 จากนั้นจึงได้พัฒนามาเป็น “วิทยาลัยวิชาการศึกษา” เมื่อปี พ.ศ. 2497 และสุดท้าย เมื่อปี พ.ศ. 2517 ได้พัฒนาขึ้นเป็น “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ที่ได้ผสมผสานสัมพันธ์กับกระแสสากลและพัฒนาการศึกษาที่หลากหลายระดับ อีกทั้งยังมีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และผสมผสานสัมพันธ์กับชุมชน จากร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาสังคม มุ่งบริการทางด้านวิชาการ สนับสนุน ส่งเสริม ปกป้องจริยธรรม เสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในการสืบสาน และเสริมสร้างภูมิปัญญา ทั้งนี้ ทางมหาวิทยาลัยได้วางแนวยุทธศาสตร์ที่มุ่งจัดการความรู้เพื่อสังคม มีการลงนามความร่วมมือเบญจภาคี ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน ชุมชน และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อทำโครงการต้นแบบร่วมกันบนฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการอนุรักษ์ป่า ปลูกป่าต้นน้ำ ปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ พัฒนาพลังงานทดแทน และมุ่งผลิตบัณฑิตคืนถิ่นที่มีความเข้มแข็งในจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่บัณฑิตทุกคนควรมี (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2550: 61-94)

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เป็นคณะวิชาหนึ่งในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เกิดขึ้นภายใต้แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดที่นำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน มีพัฒนาการมาจากงานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคมอันเป็น 1 ใน 9 ยุทธศาสตร์ ที่ทางมหาวิทยาลัยได้วางแนวทางไว้ และทำให้ภารกิจการบริการวิชาการแก่สังคมเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น (ฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2553ก: 32) ทั้งนี้ ทางมหาวิทยาลัยได้มีการขยายผลของหลักคิดดังกล่าวไปสู่การสร้างกระบวนการความร่วมมือแบบภาคีเครือข่ายหรือเบญจภาคี ประกอบด้วย ภาคีภาควิชาการ ภาคีภาคราชการและความมั่นคง ภาคีภาคเอกชน ภาคีภาคประชาสังคมและสื่อ และภาคีภาคประชาชน ทั้งนี้ยังได้มีบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพลังงานทดแทนและป่าต้นน้ำ อันเป็นแนวคิดใหม่ของทางมหาวิทยาลัยที่มุ่งให้วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมีหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งผลิตบัณฑิตคืนถิ่นที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างงานกระจายงานออกสู่ชนบท (อำนาจ เย็นสบาย. 2554: 215-216) โดยเริ่มจากโครงการนำร่องวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว อำเภอวัฒนานคร ที่มีพื้นที่ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา มีการดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2552 ได้เปิดรับเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วด้วยวิธีการสอบตรงกับทางมหาวิทยาลัย เข้าศึกษาในหลักสูตรการจัดการภูมิสังคมภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแห่งแรก โดยนิสิตทั้งหมดได้รับทุนการศึกษาตลอด 4 ปี จากมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้งนี้ นิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 เรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ และนิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 เรียนที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว (ฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2553ข: 28) ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 ทางมหาวิทยาลัยได้มีการตกลงทำความร่วมมือแบบภาคีเครือข่าย อันประกอบด้วยภาคีภาควิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคีภาคราชการและความมั่นคง ภาคีภาคธุรกิจภาคเอกชนเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ภาคีภาคประชาสังคมและสื่อ และภาคีภาคประชาชน ส่งผลให้เกิดโครงการจัดตั้งวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ตาก) เนื่องในโอกาส “มหามงคลครบ 7 รอบ 84 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พุทธศักราช 2554” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน และนานาชาติ ทั้งนี้ ได้เริ่มทำการเปิดรับนิสิตในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม ด้วยการสอบตรงจากนักเรียนในพื้นที่จังหวัดตากในปีการศึกษา 2554 โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 เรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จังหวัดนครนายก และนิสิตปีที่ 3 และ 4 เรียนที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดตาก (ฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2553ก: 27-30)

ทั้งนี้ในการรับนิสิตรุ่นที่ 1 ของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมนั้น ได้มีนักเรียนสมัครสอบเป็นจำนวน 134 คน และเข้ารับการสอบ

ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการสอบสัมภาษณ์ จำนวน 97 คน โดยมีผู้ผ่านการคัดเลือกและเข้ารับกร
รายงานตัวเป็นนิสิตของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวน 47 คน (ฝ่ายเครือข่าย
การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2552: 133, 137, 138) ทั้งนี้ นิสิตกลุ่มนี้ได้สำเร็จการศึกษา
และเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรแล้วในปี พ.ศ. 2556 จำนวนทั้งสิ้น 42 คน (มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ. 2555: 173) จากการสัมภาษณ์นิสิตถึงแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่ามีดังนี้

1. ด้านการประกอบอาชีพ นิสิตเห็นว่าเมื่อจบการศึกษาออกไปแล้วสามารถประกอบอาชีพ
ได้หลากหลายด้านที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนในท้องถิ่น (ภัทราภรณ์ บุญสะอาด;
สุปราณี พันธราช; บุษบา พันธณรงค์. 2557: สัมภาษณ์) หรืออาจจะกลับไปสืบทอดอาชีพของ
บรรพบุรุษ เช่น ทำไร่ ทำนา เป็นต้น (นภา หุขขุนทด; สมฤทัย สมัยกุล. 2557: สัมภาษณ์) แต่ในการ
ประกอบอาชีพนั้น หากบัณฑิตไม่ได้รับราชการหรือทำงานในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การ
บริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือทำงานในด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ก็จะมีโอกาส
ในการเลือกประกอบอาชีพได้น้อย เนื่องจากวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยเป็นคณะวิชาที่เปิดใหม่ยังไม่เป็นที่
รู้จักของบริษัทเอกชนต่างๆ การเลือกงานทำจึงอยู่ในวงแคบ (จำเริญ จันทร์ศักดิ์; รังสิมา เดชคำแหง.
2557: สัมภาษณ์) และหากที่บ้านไม่มีที่ดินในการประกอบอาชีพทางการเกษตร การเรียนในด้านนี้อาจ
ไม่ช่วยให้นิสิตนำความรู้ไปใช้ หรือไม่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ (บุษบา พันธณรงค์.
2557: สัมภาษณ์) หรือนิสิตบางคนเลือกที่จะทำงานในบริษัทที่เป็นภาคีกับทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
แต่ตนเองไม่มีความสนใจในงานทางด้านนี้เมื่อทำงานไปแล้วจึงพบว่าตนเองไม่มีความสุขในงานที่ทำ
(ศรีสอาด จันทรมงคล; ฉัตรทิพย์ ทานาเวช; สมฤทัย สมัยกุล. 2557: สัมภาษณ์)

2. ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น พบว่า นิสิตมีความสามารถ มีสนใจในการเรียนรู้ทางด้าน
นี้อยู่แล้ว เมื่อมีผู้แนะนำจึงสนใจและอยากหาความรู้เพิ่มมากขึ้น (ชญญา จันทรสมิต. 2557:
สัมภาษณ์) อีกทั้งผู้ปกครองประกอบอาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับการเกษตรจึงสนับสนุนให้นิสิตศึกษา
ต่อทางด้านนี้ (ธนวร วรธนทวี; สุพัตรา โอธรรมย์; อรุษา สังข์เทพ. 2557: สัมภาษณ์) แต่มีนิสิตบางคน
เรียนไปแล้วรู้สึกว่าการเรียนไม่ชอบ ไม่ได้สนใจในการเรียนหรือประกอบอาชีพในด้านนี้ เมื่อถูกผู้ปกครอง
บังคับ จึงเรียนอย่างไม่มีความสุข สุดท้ายก็ต้องลาออกไป (ปัทมา หอมสมบัติ. 2557: สัมภาษณ์)

3. ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น พบว่า นิสิตพบเห็นสภาพปัญหาจากชุมชน
ของตนเอง เช่น การทำไร่เลื่อนลอย การเผาป่า จึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาบ้านเกิดของตน พัฒนา
ให้ชาวบ้านมีความรู้ (นันทวรรณ พิมม่วง. 2557: สัมภาษณ์) ต้องการให้ครอบครัว และชุมชน
มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (อภิชาติ
มุงก่ายกลาง. 2557: สัมภาษณ์) นอกจากนี้ยังต้องการจะนำความรู้ที่ตนได้ศึกษาไปเผยแพร่สู่ชุมชน
พื้นที่จังหวัดของตน เพื่อให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

(สุวัฒน์ อำนวย; วลัยลักษณ์ แอบจันทร. 2557: สัมภาษณ์) มุ่งมั่นที่จะสร้างศักยภาพให้จังหวัดของตนเอง ให้ทุกคนมีความรู้ ความสามารถ และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย (เรณู ด่านส่งเสียง; ธนวรร วรรณทวี. 2557: สัมภาษณ์) แต่ในความเป็นจริงเมื่อบัณฑิตเรียนจบ ต่างคนต่างก็ต้องการที่จะหางานทำเพื่อให้มีเงินไปใช้ในการจุนเจือครอบครัว ความตั้งใจที่เคยคิดที่จะนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่นต่างก็ลดน้อยลง บัณฑิตบางคนโชคดีที่ได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้กลับไปพัฒนาท้องถิ่นผ่านการทำงาน เช่น การทำงานในสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ แต่บัณฑิตบางคนไม่มีโอกาสได้เลือกงาน เมื่อมีโอกาสได้งานทำแม้จะไม่ตรงกับสาขาวิชา หรือไม่ตรงกับอุดมการณ์ที่เคยตั้งไว้ก็ต้องทำไปก่อนเพราะปากท้องเป็นเรื่องสำคัญ หากจะไปเป็นปราชญ์ชาวบ้านก็คงไม่มีเงินใช้ ความตั้งใจที่เคยมีจึงสูญไป (สุพัตรา โอธรรมย์. 2557: สัมภาษณ์)

4. ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า นิสิตมีความเชื่อถือในสถาบันทั้งทางด้านชื่อเสียง อาจารย์ผู้สอน สภาพแวดล้อมในสถาบัน และเชื่อมั่นในหลักสูตรของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยที่นำเสนอในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาชุมชน การแก้ปัญหาสิ่งต่างๆ อย่างยั่งยืน การเรียนรู้จากรากเหง้า ฯลฯ อันเป็นแนวทางที่ตนสนใจ (เกษมสันต์ แหขุนทด; บุษบา พันธณรงค์. 2557: สัมภาษณ์) และเป้าหมาย รูปแบบ รวมถึงวิธีการสอบเข้าทำให้มั่นใจว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง (นันทวรรณ พิมพ์ม่วง. 2557: สัมภาษณ์) อีกทั้งการได้รับทุนการศึกษาทำให้นิสิตได้มีโอกาสในการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย (ปิ่นปิ่นทิพย์ ไกรสุข; นภา หุขุนทด; ปัทมา หอมสมบัติ. 2557: สัมภาษณ์) แต่ทั้งนี้ เนื่องจากวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยเป็นคณะวิชาที่เปิดขึ้นมาในพื้นที่จังหวัดห่างไกล นิสิตหลายคนก็เลือกเรียนในคณะวิชานี้ จึงไม่ได้เลือกเรียนโดยมองจากชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา แต่เลือกเรียนเพราะเป็นคณะวิชาที่เรียนใกล้บ้าน ไม่ต้องเดินทางไกล หรือเลือกเรียนเพราะการได้รับทุนการศึกษา (ชาลินี สุทธิ; ประภาวรรณ ภูพลอย; มัณฑนา วนสันเทียะ. 2557: สัมภาษณ์) เมื่อต้องไปเรียนที่องค์กรฯ จึงพบสภาพปัญหาในเรื่องของความไม่พร้อมในการเดินทาง หรือในช่วงของการฝึกงาน นิสิตบางคนต้องเสียค่าเดินทาง ค่าอาหารที่แพงขึ้น และค่าเช่าหอพักเอง ซึ่งถือเป็นปัญหาในเรื่องของการใช้จ่ายที่นิสิตต้องแบกรับ (ชญญา จันทรสมดี. 2557: สัมภาษณ์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา ผลของการวิจัยสามารถนำไปประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการในการพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกต่อไป

ความมุ่งหมายของวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สนองตอบความต้องการของนิสิต มีการดำเนินการทางด้านการบริหารจัดการและการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผลของการวิจัยสามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาในการรับนิสิตเข้าศึกษาต่อ ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาการศึกษาให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ขอบเขตของวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ปีการศึกษา 2557 รวม 246 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
 - 1.1 เพศ แบ่งเป็น
 - 1.1.1 เพศชาย
 - 1.1.2 เพศหญิง
 - 1.2 สาขาวิชา แบ่งเป็น
 - 1.2.1 สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม
 - 1.2.2 สาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม

1.3 ภูมิลำเนา แบ่งเป็น

1.3.1 จังหวัดสระแก้ว

1.3.2 จังหวัดตาก

1.3.3 จังหวัดอื่น ๆ

1.4 อาชีพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น

1.4.1 รับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

1.4.2 พนักงานบริษัทเอกชน หรือ รับจ้าง

1.4.3 ค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว

1.4.4 เกษตรกร

1.4.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัย
โพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการประกอบอาชีพ

2.2 ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น

2.3 ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น

2.4 ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แรงจูงใจ** หมายถึง สภาวะต่างๆ สิ่งเร้า หรือแรงกระตุ้นที่ส่งผลต่อจิตใจ เกิดได้ทั้งจากภายในตัวบุคคล และเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายนอกตัวบุคคล เป็นตัวผลักดันให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อให้บรรลุหรือสนองต่อวัตถุประสงค์ตามที่ตนได้ตั้งเป้าหมายไว้

2. **วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย** หมายถึง คณะวิชาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกำหนดเปิดสอนเป็นหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง 4 ปี ได้แก่ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม โดยนิสิตในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 เรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ส่วนชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สระแก้ว หรือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตาก ตามสาขาวิชาที่เรียน วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมีรูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งผลิตบัณฑิตคืนถิ่นเพื่อมาทำงานในพื้นที่และขับเคลื่อนการทำงานของจังหวัด ขณะเดียวกันก็มีการรับนิสิตจากนอกพื้นที่เข้ามาร่วมเรียนรู้ด้วย

3. แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

หมายถึง สิ่งที่เป็นเหตุผลให้นิสิตระดับปริญญาตรีใช้ตัดสินใจเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งปัจจัยออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง การเข้าศึกษาเพื่อต้องการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาศักยภาพของตนเอง มีโอกาสที่จะเพิ่มทักษะทางอาชีพให้สูงขึ้น ต้องการนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพตามที่ตนต้องการ อันเป็นอาชีพที่มั่นคงก้าวหน้า มีรายได้ดี มีโอกาสทำงานกับบริษัทที่ได้รับค่าตอบแทนสูง มีงานทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชนรองรับ หรือนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ และช่วยให้ นิสิตมีความก้าวหน้าและมีแนวโน้มประสบความสำเร็จทางด้านอาชีพเป็นอย่างมาก

3.2 ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น หมายถึง การเข้าศึกษาเพราะได้รับแรงกระตุ้นการสนับสนุน หรือคำแนะนำจากบุคคลอื่น เช่น สมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท บุคคลที่เคารพนับถือ ครู อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำอาชีพ เป็นต้น อีกทั้ง นิสิตพบเห็นความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพของผู้ที่จบสาขาวิชานี้

3.3 ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การเข้าศึกษาเพราะชุมชนที่ นิสิตอยู่ประสบปัญหาต่างๆ นิสิตเกิดความรู้สึกไม่พอใจในสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชน จึงต้องการจะกลับไปทำงานที่บ้านเกิด เพื่อจะได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ทำให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้นิสิตบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต

3.4 ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การเข้าศึกษาเพราะมหาวิทยาลัยเป็นที่รู้จักในชุมชน มีศิษย์เก่าที่สร้างชื่อเสียง มหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นหลายด้าน ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตรของภาควิชา มีความเหมาะสม อีกทั้งคณาจารย์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ มีหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการของผู้เรียน สาขาวิชาที่เลือกเรียนไม่ยากจนเกินไป ค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความเหมาะสม มีทุนการศึกษาสำหรับนิสิตที่ขาดแคลน

4. สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่ นิสิตกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย 2 สาขาวิชา ได้แก่

4.1 สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม เป็นสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม ภูมิวัฒนธรรม บนฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นกระบวนการศึกษาทั่วไปที่พัฒนาผู้เรียนให้มีโลกทัศน์กว้างไกล คิดอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรมจริยธรรม ตระหนักในคุณค่าของวิถีพอเพียง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี และจะเรียนลึกในเรื่องวิถีชีวิตและธรรมชาติ กลไกกรรมและธรรมชาติ อาหารและการเกษตร วิทยาการชุมชนและเทคโนโลยี วิสาหกิจชุมชน ซึ่งล้วนเป็นวิชาที่สำคัญในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ซึ่งนิสิตต้องเรียนที่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในชั้นปี ที่ 1 และ 2 และเรียนที่ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย สระแก้ว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในชั้นปี ที่ 3 และ 4 รวม 4 ปี

4.2 สาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม เป็นสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอนบนฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเปิดโอกาสให้เยาวชนชายขอบได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยนิสิตต้องเรียนองค์ความรู้ในการพึ่งตนเอง เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนาชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเน้นกระบวนการวิชาศึกษาทั่วไปที่พัฒนาผู้เรียนให้มีโลกทัศน์กว้างไกล คิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ตระหนักในคุณค่าของวิถีพอเพียง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้บัณฑิตยังเป็นผู้ที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเกื้อกูลท่ามกลางความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยนิสิตต้องศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในชั้นปี ที่ 1 และ 2 และเรียนที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ตาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในชั้นปี ที่ 3 และ 4 รวม 4 ปี

5. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ลักษณะของงานที่บิดา มารดาหรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู นิสิตแทนบิดามารดา ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าศึกษาต่อของนิสิตมากที่สุด ได้แก่

5.1 รับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ลักษณะของงานที่มีรายได้ประจำของบิดา มารดา หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูนิสิตที่ปฏิบัติงานในองค์การของรัฐ เช่น ครู ทหาร ตำรวจ เป็นต้น

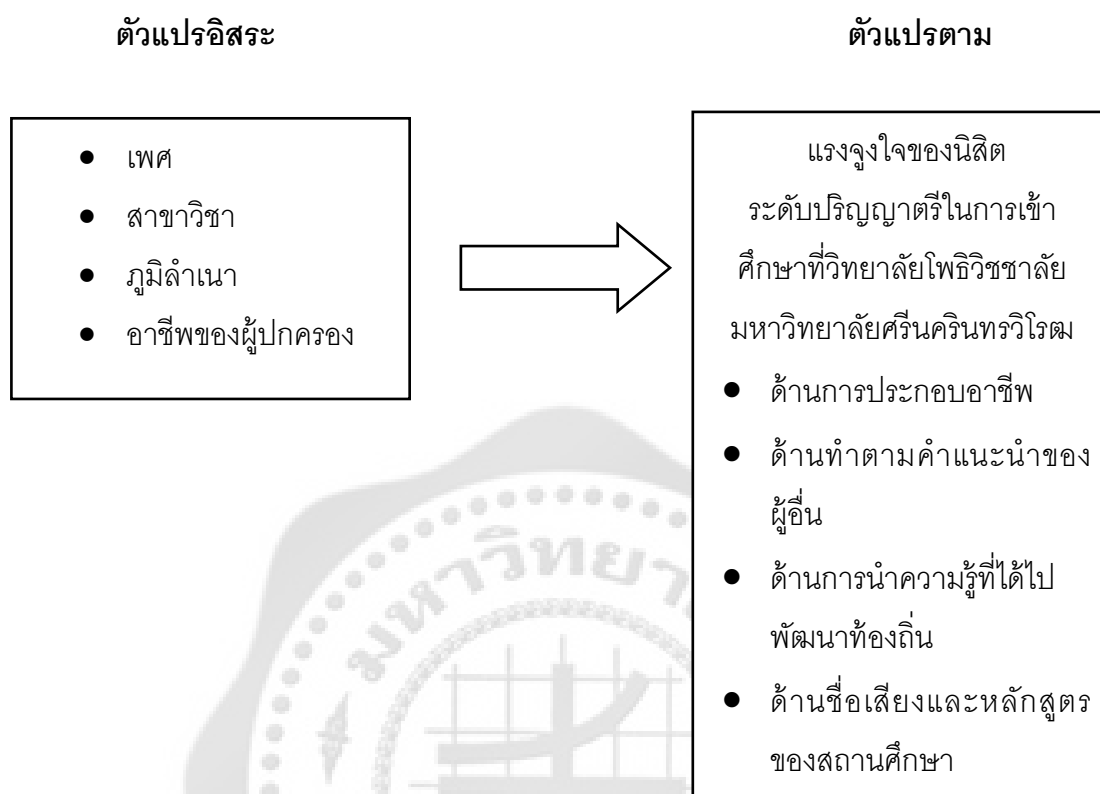
5.2 พนักงานบริษัทเอกชน และรับจ้าง หมายถึง ลักษณะของงานที่มีรายได้ประจำของบิดา มารดา หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูนิสิตที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนหรือบริษัท

5.3 ค้าขาย หรือ ธุรกิจส่วนตัว หมายถึง ลักษณะของงานที่มีรายได้ประจำของบิดา มารดา หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูนิสิตที่ประกอบอาชีพอิสระ โดยเป็นเจ้าของกิจการเอง เช่น อาชีพ ค้าขาย รับเหมาก่อสร้าง เป็นต้น

5.4 เกษตรกร หมายถึง ลักษณะของงานที่มีรายได้ประจำของบิดา มารดา หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูนิสิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่นการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

5.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูนิสิตไม่ได้ประกอบอาชีพใดในขณะที่นิสิตเข้ารับการการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความหมายของแรงจูงใจ
2. ความสำคัญของแรงจูงใจ
3. ประเภทของแรงจูงใจ
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
5. แรงจูงใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
6. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
7. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motivation) มาจากคำกริยาในภาษาละตินที่ว่า “Movere” ซึ่งมีความหมายตรงกับคำว่า “to move” ในภาษาอังกฤษ (To Move a Person to a Course of Action) มีความหมายว่า “เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือการปฏิบัติการ” (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544: 165; อ้างอิงจาก Kidd. 1973: 101) สอดคล้องกับเฮอร์เชย์ และเบลนชาร์ด (ทองหล่อ นาคหอม. 2535: 19; อ้างอิงจาก Hersey; & Blanchard. 1969: 10) ที่ได้ให้ความหมายไว้ว่า แรงจูงใจหมายถึงการทำให้บุคคลแต่ละคน หรือกลุ่มคนกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีประสิทธิภาพตามที่ผู้จูงใจปรารถนา แรงจูงใจจึงถือเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมากในการเรียนรู้ นอกจากนี้ กิลฟอร์ดและเกรย์ (Guilford; & Gray. 1970: 12) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าเป็นสิ่งเร้าที่นำช่องทาง และเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์ ส่วนกู๊ด (Good. 1973: 375) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจหมายถึงกระบวนการการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำการกิจกรรมอย่างมีระบบ ฮิลการ์ด (Hilgard. 1981: 314) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจอีกทัศนะหนึ่งว่าหมายถึงปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ ส่วนบราวน์ (Brown. 1980: 112-113) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือแรงหรือพลังที่ผลักดัน กระตุ้น หรือเร้าความรู้สึกของบุคคลให้มีความสนใจ รวมถึงมีความเต็มใจในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรม เป็นสิ่งที่ทิศทางของพฤติกรรม ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายตามที่บุคคลนั้นคาดหวังเอาไว้ สอดคล้องกับ โลเวล (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533: 102; อ้างอิงจาก Lovell.

1980: 109) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่โน้มน้าว ชักนำให้บุคคลเกิดความมานะ หรือความพยายาม เพื่อสนองตอบต่อความต้องการบางประการ ให้บรรลุผลสำเร็จได้

สำหรับในประเทศไทยนั้น ได้มีนักวิชาการหรือนักวิจัยให้ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจในแง่มุมต่างๆ ดังนี้

ลำออง งามวิชา (2539: 94-95) ให้ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจ ว่าหมายถึงบุคคลที่มีความต้องการหลากหลายอย่าง บางอย่างเป็นความต้องการทางกาย เช่น อาหาร น้ำ ความปลอดภัย ความสบายกาย บางอย่างเป็นความต้องการทางจิตใจ เช่น การยอมรับ ความโดดเด่น การมีหน้ามีตามีสิทธิ์มีเสียง หรือได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการใดที่ยังอยู่ในระดับอ่อน หรือไม่รุนแรง ก็ยังไม่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา แต่ถ้าเมื่อใดอยู่ในระดับที่รุนแรงแล้วจะกลายเป็นแรงจูงใจที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมได้ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วความรู้สึกตึงเครียดของบุคคลจะผ่อนคลายลง

ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2540: 99) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง พลังแรงภายในของบุคคล (หรือสัตว์) ที่ทำให้คน (หรือสัตว์) เกิดพฤติกรรมและควบคุมแนวทางของพฤติกรรมให้บรรลุจุดหมาย

กันตยา เพิ่มผล (2541: 46) ให้ความหมายแรงจูงใจในแง่ของผู้บริหาร ว่าเป็นวิธีการที่ผู้บริหารใช้เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ผู้บริหารหรือที่องค์การพึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

กฤษณ์ คำชาย (2542: 215) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงขับซึ่งพุ่งตรงไปที่เป้าหมายทั้งในลักษณะของการเข้าหาหรือการถอยห่าง

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2542: 143) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงผลักดันที่ทำให้บุคคลมุ่งที่จะแสดงพฤติกรรมเกิดการเคลื่อนไหวของร่างกายให้ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

สิริธร วิชชาวุธ (2543: 225) กล่าวว่า แรงจูงใจจะทำให้เกิดพฤติกรรมหนึ่งขึ้นมาอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย เช่น จูงใจให้ทำงานทุกวันไม่มีวันหยุดเพื่อสร้างฐานะและความมั่นคงให้แก่ครอบครัว จูงใจให้พากเพียรในการเรียนเพื่อให้ได้รับคะแนนสูง และเกิดความภูมิใจในตน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะต่างๆ สิ่งเร้า หรือแรงกระตุ้นที่ส่งผลต่อจิตใจ เกิดได้ทั้งจากภายในตัวบุคคล และเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายนอกตัวบุคคล เป็นตัวผลักดันให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อให้บรรลุหรือสนองต่อวัตถุประสงค์ตามที่ตนได้ตั้งเป้าหมายไว้

2. ความสำคัญของแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ทำให้เกิดความต้องการ และแสดงการกระทำออกมาตามปกติคนเรามีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน แต่พฤติกรรมเหล่านี้จะแสดงออกเพียงบางโอกาสเท่านั้น และสิ่งที่จะผลักดันเอาความสามารถของแต่ละบุคคลออกมาได้คือแรงจูงใจ แรงจูงใจจึงเป็นความเต็มใจที่จะใช้พลังความสามารถ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (อรุณ รักรธรรม. 2522: 268)

หลุย จำปาเทศ (2535: 7) กล่าวว่า การจูงใจเป็นการกระตุ้นหรือทำให้อินทรีย์ได้เพิ่มพูนความสามารถ ความพยายาม หรือพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในให้เกิดการกระทำหรือทุ่มเทในงาน เพื่อให้บรรลุความปรารถนา หรือเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย อันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจ

สุชา จันทรเฒ (2536: 71-72) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่จะทำให้เกิดการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด และทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แรงจูงใจยังทำให้บุคคลหรือผู้เรียนสามารถเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตนคาดหวังไว้

เต็มศักดิ์ คทวนิช (2546: 146) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่าเป็นกระบวนการของการใช้ปัจจัยทั้งหลายที่จะทำให้บุคคลเกิดความต้องการ เพื่อสร้างแรงขับและแรงกระตุ้นร่างกายให้แสดงพฤติกรรมตามจุดหมายที่ได้วางไว้

อาวี พันธมณี (2546: 282) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจจัดว่ามีผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลเป็นอันมาก เพราะการที่บุคคลเกิดแรงจูงใจในการที่จะกระทำพฤติกรรม ย่อมทำให้พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ มีประสิทธิภาพและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าบุคคลที่ไม่เกิดแรงจูงใจ แรงจูงใจจึงถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ส่งผลให้เกิดลักษณะหรือรูปแบบของแรงจูงใจแตกต่างกันไป สามารถแบ่งได้ตามองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ธรรมชาติของแต่ละบุคคล ทุกคนจะมีธรรมชาติของคนแตกต่างกันไป หรือมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย

1.1 แรงขับ แรงขับของบุคคลจัดว่าเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเกิดพฤติกรรม แรงขับเป็นสภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลภายในร่างกายมนุษย์ เช่น สภาวะความต้องการอาหาร น้ำ สภาวะความตึงเครียด ความรู้สึกเจ็บปวด เป็นต้น เมื่อบุคคลเกิดภาวะของความสมดุลจึงเกิดแรงขับขึ้น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของบุคคลที่จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคล เพื่อให้สภาวะของร่างกายสมดุล แรงขับเกิดขึ้นได้จากลักษณะ 2 ประการ ประการที่หนึ่ง คือ แรงขับที่เกิดขึ้นจากร่างกายในร่างกาย เช่น ความหิว กระหาย ง่วงนอน เป็นต้น ประการที่สอง คือ แรงขับที่เกิดขึ้นจากร่างกายนอกร่างกาย เช่น การได้รับความเจ็บปวดจากสิ่งเร้าภายนอก สภาวะความกดดันจนทำให้บุคคลเกิดความตึงเครียด เป็นต้น

1.2 ความวิตกกังวล จากการศึกษพบว่า ความวิตกกังวลจะมีผลต่อการเรียนรู้หรือการกระทำพฤติกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มีความวิตกกังวลใจสูงมาก มักจะมีการกระทำพฤติกรรมด้อยกว่ากลุ่มที่ไม่มีความกังวลใจ และเมื่อศึกษาต่อไป พบว่ากลุ่มที่มีความวิตกกังวลใจน้อยควรจะได้รับภาระกระตุ้นจากสิ่งเร้า ส่วนกลุ่มที่มีความวิตกกังวลใจสูง แม้จะได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าก็ไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้ต่างๆ ได้ ความวิตกกังวลจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มขึ้นย่อมจะมีความกังวลเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากเด็กเล็กๆ จะไม่มีความกังวลใจ แต่จะมีความกลัว เมื่ออายุเพิ่มขึ้นความกลัวจะลดน้อยลงไปกลายเป็นความกังวลเพิ่มขึ้นมาแทนที่

2. สถานการณ์ต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ต่างๆ ในแต่ละสิ่งแวดล้อม ย่อมส่งผลทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจได้ต่างกัน เป็นต้นว่า ส่งผลให้บุคคลเกิดความสับสนวุ่นวาย และวัฒนธรรมแต่ละสังคมย่อมจะส่งผลให้พัฒนาการของผู้เรียนมีความแตกต่างกันไปด้วย

2.1 การแข่งขัน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่มีความปรารถนาจะเอาชนะผู้อื่น หรือความปรารถนาจะทำให้ตนเองมีสภาพที่ดีขึ้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นความรู้สึกที่มีความต้องการแข่งขันหรือเอาชนะผู้ใดคนหนึ่ง หรือทำตัวให้ดีขึ้นจัดเป็นเรื่องของการแข่งขัน นั้นแสดงถึงความเกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม ลักษณะของการแข่งขันจะมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่งการแข่งขันกับตนเอง เป็นการแข่งขันที่ทำให้ตนเองดีขึ้นด้วยความเต็มใจและความต้องการของตนเอง ไม่มีผู้ใดมาบังคับให้เกิดพฤติกรรม และเป็นความปรารถนาของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ ลักษณะที่สองการแข่งขันกับผู้อื่นเป็นความรู้สึกต้องการเอาชนะบุคคลอื่น ต้องการให้ตนอยู่เหนือกว่าบุคคลอื่น มักจะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองชนะผู้อื่นเสมอ

2.2 ความร่วมมือ หมายถึง แรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแรงผลักดันทางสังคม เป็นลักษณะของการมีพฤติกรรมแบบประนีประนอมให้ความช่วยเหลือแบบเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อให้งานหรือพฤติกรรมที่มุ่งปรารถนานั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี ฉะนั้นความร่วมมือของบุคคลจึงจัดเป็นแรงจูงใจที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้น

2.3 การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การที่บุคคลได้มีเป้าหมายในชีวิตไว้อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผลทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ ในบางครั้งแม้ว่าบุคคลจะมีการตั้งเป้าหมายไว้ก็ตาม แต่บุคคลนั้นไม่สามารถจะกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ก็ได้ ด้วยเหตุนี้ การตั้งเป้าหมายในชีวิตจึงเป็นแรงจูงใจในการที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ลักษณะของการตั้งเป้าหมายมี 2 ลักษณะ คือ เป้าหมายระยะใกล้ เป้าหมายระยะไกล

2.4 การตั้งความทะเยอทะยาน เป็นการตั้งความหวังสูงไว้ เช่น บางคนมีความหวังว่าต้องการจะศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงเก่าแก่ของประเทศไทย ผลก็คือทำให้บุคคลนั้นมีความมุ่งมั่นพยายามอย่างมากเพื่อที่จะสอบเข้าในสถาบันแห่งนั้นให้ได้ แสดงว่า

การตั้งความหวังหรือการเกิดความทะเยอทะยานสูงเกินความสามารถของตนแล้ว จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความล้มเหลวได้ง่าย ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน หรือเกิดความท้อถอยในงานนั้นๆ หรือถ้าบุคคลตั้งความหวังไว้ต่ำกว่าความสามารถของตนเอง จะทำให้บุคคลไม่มีแรงจูงใจพอที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ ต่อไป เพราะเหตุว่าตนได้ประสบความสำเร็จในงานนั้นๆ หรือถ้าบุคคลตั้งความหวังไว้ต่ำกว่าความสามารถของตนเอง จะทำให้บุคคลไม่มีแรงจูงใจพอที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ ต่อไป เพราะเหตุว่าตนได้ประสบความสำเร็จในงานนั้นๆ ง่ายเกินไป

จากความสำคัญของแรงจูงใจที่กล่าวมา สรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อสิ่งที่เขาทำเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นตัวกระตุ้นให้เขาสามารถเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่คาดหวังไว้ เพราะการที่บุคคลจะกระทำกิจกรรมได้เต็มความสามารถหรือไม่นั้น มักจะขึ้นอยู่กับว่าเขาเต็มใจจะทำแค่ไหน ถ้ามีสิ่งจูงใจที่ตรงกับความพอใจของเขา สิ่งจูงใจนั้นก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้เขามีความเอาใจใส่ต่อสิ่งที่เขาทำมากขึ้น

3. ประเภทของแรงจูงใจ

ประเภทของแรงจูงใจนั้น สามารถแบ่งได้หลายรูปแบบโดยใช้เกณฑ์ที่หลากหลาย ดังนี้

3.1 แบ่งตามลักษณะของแรงจูงใจ

อารี พันธมณี (2542: 181-182) และพาสนา จุลรัตน์ (2548: 197) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ลักษณะที่สรุปได้คล้ายกัน คือ

1. แรงจูงใจภายใน หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการหรือแสดงพฤติกรรมบางอย่างตามความชอบของตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ เป็นต้น เพราะฉะนั้นบุคคลใดก็ตามที่มีแรงจูงใจภายในย่อมแสดงพฤติกรรมต่างๆ ด้วยความพอใจและยินดี ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าแรงจูงใจภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอก

2. แรงจูงใจภายนอก หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับแรงกระตุ้น สิ่งเร้าจากภายนอก ทำให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลโดยทั่วไป เช่น การทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ได้รับสิ่งของ หรือเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า รางวัล เป็นต้น

นักจิตวิทยาเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่ มักเกิดจากแรงจูงใจภายนอกเกือบทั้งสิ้น

3.2 แบ่งตามองค์ประกอบของแรงจูงใจ

ธร สุนทรายุทธ (2551: 159) กล่าวว่า แรงจูงใจมีหลายองค์ประกอบด้วยกัน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านกายภาพ คือ ความต้องการทางกายภาพของมนุษย์ เช่น ความต้องการปัจจัย 4 เพื่อการดำรงชีวิต ซึ่งแต่ละคนจะมีความต้องการในด้านนี้เหมือนกัน เพราะถ้าขาดปัจจัยดังกล่าว มนุษย์จะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้

2. องค์ประกอบทางการเรียนรู้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านกายภาพ เนื่องจากมนุษย์ทุกคนไม่สามารถได้รับการตอบสนองความต้องการในปริมาณ ชนิด และคุณภาพตามที่ตนต้องการ และในหลายๆ ครั้งสิ่งแวดล้อมก็เป็นตัววางเงื่อนไขในการสร้างแรงจูงใจของมนุษย์ ดังนั้น องค์ประกอบทางการเรียนรู้จึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถทำความเข้าใจในเรื่องของแรงจูงใจได้อย่างถูกต้อง

3. องค์ประกอบทางด้านการคิด ถือเป็นส่วนสำคัญในการเกิดแรงจูงใจของมนุษย์ เพราะความคิดทำให้เกิดเป็นความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยม ซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมโดยตรง

3.3 แบ่งตามที่มาของแรงจูงใจ

ฮัล ดอลลาร์ด และมิลเลอร์ (สรวงศ์ ใต้ตระกูล. 2552: 155; อ้างอิงจาก Hull. 1952; Dullard; & Miller. 1950) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางสรีระ (Physiological Motives) ซึ่งประกอบไปด้วยความหิว กระหาย และความต้องการทางเพศ

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motives) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นมาจากการเรียนรู้ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจที่อยากเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ เป็นต้น

นอกจากนี้ นวม สงวนทรัพย์ (2535: 85 - 86) กล่าวว่า การจูงใจสามารถแบ่งตามที่มาของแรงจูงใจได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. แรงจูงใจทางสรีระวิทยา เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายของมนุษย์ เป็นความต้องการที่จำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์เพื่อให้มนุษย์สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร ความต้องการพักผ่อน และความต้องการที่จะปราศจากโรค เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา แรงจูงใจในด้านนี้มีความสำคัญน้อยกว่าแรงจูงใจทางสรีระวิทยา เพราะมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตน้อยกว่าแต่ช่วยมนุษย์ทางด้านจิตใจ คือ ช่วยทำให้มีสุขภาพจิตดีและสดชื่น แรงจูงใจประเภทนี้ ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็นและการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ความต้องการความรักและความเอาใจใส่ใกล้ชิดจากผู้อื่น

3. แรงจูงใจทางสังคมหรือแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ แรงจูงใจชนิดนี้ส่วนใหญ่มีจุดเริ่มต้นมาจากประสบการณ์ทางสังคมในอดีตของแต่ละบุคคล และเป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อตัวบุคคลนั้นๆ ตัวอย่างของแรงจูงใจทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประเภทนี้ได้แก่

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดี และประสบความสำเร็จ ซึ่งได้รับการส่งเสริมมาตั้งแต่วัยเด็ก กล่าวคือ เด็กที่ได้รับอบรมเลี้ยงดูอย่างอิสระเป็นตัวของตัวเอง มีการฝึกให้ช่วยเหลือตัวเองตามวัย จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความต้องการความสำเร็จในชีวิต การฝึกให้บุคคลมีความต้องการความสำเร็จ หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงมักเริ่มจากครอบครัวเป็นลำดับแรก

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการความรัก ความเอาใจใส่จากผู้อื่น

3.3 แรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง เป็นแรงจูงใจที่บุคคลปรารถนาจะเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นคนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนโดยทั่วไป ต้องการได้รับการยกย่องจากสังคมเพื่อนำมาสู่ความรู้สึกยกยอตนนับถือตนเอง

ส่วน สุชา จันทรโณม (2536: 102) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงขับปฐมภูมิ (Primary Drives) เป็นแรงขับที่เกิดมาพร้อมกับการเกิดของคนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ มีต้นกำเนิดมาจากความต้องการของร่างกาย บางครั้งเราเรียกความต้องการในลักษณะนี้ว่า แรงขับทางด้านสรีระ ซึ่งความต้องการทางร่างกายที่นักจิตวิทยาได้ตกลงและยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแรงขับชนิดนี้ ได้แก่

1.1 ความรู้สึกหิวเป็นกำลังขับเคลื่อนให้คนและสัตว์มีปฏิกิริยาต่างๆ แต่บางครั้งคนและสัตว์ที่ไม่หิวก็ยังอยากกินอาหารแปลกๆ หรือเลือกกินอาหารเฉพาะบางอย่างเพื่อชดเชยสารเคมีบางชนิดที่ตนเองขาดไป เช่น เด็กที่ขาดเกลือแร่จะกินของเค็มเป็นพิเศษ หรือหญิงที่ตั้งครรภ์อยากกินชokolat เพราะร่างกายต้องการแคลเซียมไปสร้างกระดูกในเด็กทารก นอกจากนี้ยังกินของเปรี้ยวเพื่อเอาวิตามินซีไปช่วยแยกแคลเซียมในอาหาร

1.2 ความกระหาย คือ เมื่อร่างกายสูญเสียน้ำไปในลักษณะต่างๆ เช่น การเสียเหงื่อ หรือการปัสสาวะ จะทำให้คนรู้สึกคอและปากแห้งเกิดความกระหายน้ำ เพื่อที่จะได้รับน้ำไปช่วยเสริมให้ร่างกายมีปริมาณน้ำคงอยู่ในสภาพสมดุล

1.3 ความต้องการทางเพศ ซึ่งฟรอยด์ (Sigmund Freud) นักจิตวิทยาากลุ่มจิตวิเคราะห์ถือเอาการกระตุ้นทางเพศ เป็นรากฐานอันสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์

1.4 ความอบอุ่นและความหนาว เนื่องจากร่างกายคนเราต้องการอุณหภูมิพอเหมาะ ไม่ร้อนหรือหนาวจนเกินไป เมื่อเกิดมีความร้อนจัดหรือหนาวจัดจะทำให้เกิดแรงจูงใจพยายามเสาะแสวงหาสิ่งที่จะทำให้ร่างกายเกิดความอบอุ่นตามความต้องการสภาพการปรับตัวภายในร่างกายเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ เช่น เมื่ออากาศร้อนคนจะมีเหงื่อออก

1.5 ความต้องการหลีกเลี่ยงจากความเจ็บปวด ทั้งนี้เพื่อให้ร่างกายสามารถดำรงอยู่ได้โดยปลอดภัย

1.6 ความต้องการพักผ่อนนอนหลับ คนต้องการหลับพักผ่อนเท่าๆ กับความต้องการอาหาร ความง่วง ความเหนื่อยล้า เป็นกำลังขับเคลื่อนให้คนทำพฤติกรรมบางอย่างที่นำไปสู่การพักผ่อนและการนอนหลับ

1.7 ความต้องการอากาศหรือออกซิเจน เนื่องจากมนุษย์ทุกคนต้องการอากาศหรือออกซิเจนสำหรับการหายใจ คนที่จมน้ำหรือกำลังอยู่ในที่ล้นล้นควันไฟจะตะเกียกตะกายหาออกซิเจน เพื่อช่วยในการหายใจ ถ้าคนขาดออกซิเจนภายใน 3-5 นาทีจะทำให้เสียชีวิต

1.8 ความต้องการขับถ่าย การขับถ่ายเป็นการเอาสิ่งโสโครกออกจากร่างกายถือเป็นสิ่งจำเป็น เพราะถ้าหากเก็บไว้จะกลายเป็นการสะสมพิษไว้ในร่างกาย ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้

2. แรงขับทุติยภูมิ (Secondary Drives) เป็นแรงขับที่สลับซับซ้อน โดยทั่วไปมักเกิดจากการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ หรืออาจจะเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นแรงจูงใจทางสังคม ซึ่งเป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางด้านจิตใจและสังคมเป็นส่วนใหญ่

บุญมั้น ธนาศุภวัฒน์ (2537: 124) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจไว้ 2 อย่าง คือ

1. แรงจูงใจทางสรีระ เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือตามสัญชาตญาณที่เกิดขึ้นเองตั้งแต่แรกเกิด บางทีเรียกว่า แรงจูงใจไร้สำนึก มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตซึ่งเกิดจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความเหน็ดเหนื่อย ความต้องการทางเพศ เป็นต้น เมื่อเกิดความต้องการเหล่านี้แล้วจะทำให้เกิดภาวะขาดความสมดุลของร่างกายซึ่งจะเป็นผลให้เกิดแรงขับ เมื่อแรงขับลดลงร่างกายก็จะกลับเข้าสู่ภาวะสมดุล

2. แรงจูงใจทางสังคม เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ในภายหลัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสังคม เช่น ความต้องการความรัก การยอมรับ เกียรติยศ ความก้าวหน้า ความสำเร็จในชีวิต หรือ ฐานะทางสังคม ซึ่งแรงจูงใจทางสังคมนั้นจะเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ตัวบุคคล กลุ่มบุคคล สถาบันต่างๆ ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนศาสนาและการเมือง

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542: 140) ได้จำแนกแรงจูงใจออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แรงจูงใจเพื่อความอยู่รอด เป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตได้ อันเป็นความต้องการพื้นฐานในชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ การขับถ่าย ฯลฯ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ในสังคม ซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากสิ่งเร้าที่เป็นบุคคล หรือ จากวัตถุที่มองเห็นได้ จับต้องได้ หรือมาจากภาวะทางสังคมที่มองไม่เห็นก็ได้ เช่น การมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น การเป็นผู้นำ การสร้างมิตร เป็นต้น

3. แรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง แรงจูงใจชนิดนี้ค่อนข้างซับซ้อน และเป็นสิ่งที่ผลักดันให้บุคคลพยายามปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น เช่น แรงจูงใจที่เกี่ยวกับความสำเร็จในหน้าที่การงานหรือความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น

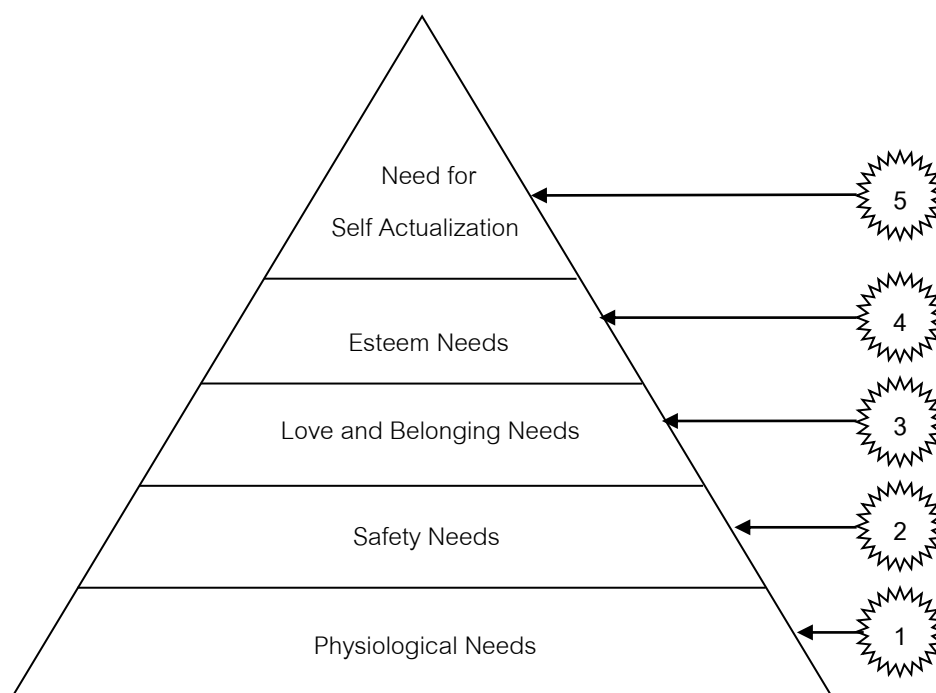
สรุปได้ว่า ลักษณะของแรงจูงใจสามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ แรงจูงใจภายใน และ แรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจภายในเกิดขึ้นภายในตัวของบุคคลทำให้บุคคลนั้นๆ แสดงพฤติกรรมในสิ่งที่ตนต้องการออกมา ส่วนแรงจูงใจภายนอกเกิดจากการได้รับแรงกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมหรือสภาวะที่มีผลกระทบนำไปสู่พฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ส่วนประเภทของแรงจูงใจสามารถแบ่งได้เป็น แรงจูงใจทางด้านร่างกายและแรงจูงใจทางด้านสังคม แรงจูงใจทางด้านร่างกายเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่แรกเกิดเกิดจากความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นจากร่างกาย เป็นความต้องการที่จำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตรอดได้ ส่วนแรงจูงใจด้านสังคม เกิดขึ้นมาภายหลังจากการได้รู้จักกับสังคม เป็นความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยมีจุดประสงค์ที่จะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม มาจากความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง ได้รับการยกย่อง ตลอดจนความสำเร็จในชีวิต

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ได้นักการศึกษาหลายท่านอธิบายถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจไว้มากมายหลายทฤษฎี ดังนี้

4.1 ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation)

มาสโลว์ หรือ Abraham H. Maslow (Maslow. 1970: 35-47) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ผู้คิดค้นทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย ทฤษฎีของมาสโลว์ เป็นทฤษฎีที่กล่าวไว้ว่ามนุษย์มีความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุด แม้ว่าความต้องการนั้นจะได้รับการตอบสนองแล้ว แต่มนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นเข้ามาแทนที่ ส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจอีก ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตอนตามความสำคัญ คือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับที่สูงขึ้นก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองต่อไป เรียกกันว่า ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ หรือ Hierachy of Needs Theory (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2552: 160-162; อ้างอิงจาก Maslow. 1943: 370-396) กล่าวคือ มนุษย์จะมีความต้องการจากระดับพื้นฐานหรือไล่ระดับจากความต้องการขั้นต่ำไปสู่ระดับความต้องการที่สูงขึ้น ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์

ที่มา: สุรางค์ โค้วตระกูล. 2552: 160-162; อ้างอิงจาก Maslow. 1943: 370-396.

1. ความต้องการทางด้านสรีระ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ และความต้องการการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับการมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ ทางสรีระอยู่เสมอ และไม่สามารถขาดความต้องการทางด้านนี้ได้

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิการ (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการในด้านความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว การข่มขู่ หรือการถูกบังคับจากผู้อื่น เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยชรา และความต้องการนี้รวมไปถึงความต้องการในการมีงานทำเป็นหลักแหล่ง อันเป็นความต้องการของบุคคลที่เข้าสู่วัยผู้ใหญ่อีกอย่างหนึ่งด้วย

3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ (Love and Belonging Needs) มนุษย์ทุกคนล้วนมีความปรารถนาที่จะให้ตนเป็นที่รักและต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมถึงการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ต้องการให้ทุกคนยอมรับตนเป็นสมาชิก คนที่รู้สึกเหงาไม่มีเพื่อนจึงรู้สึกท้อชีวิตของตนไม่สมบูรณ์ ส่วนคนที่รู้สึกท้อตนเป็นที่รักและเป็นที่ยอมรับของหมู่ จะเป็นผู้ที่สมปรารถนาในความต้องการความรักและความเป็นส่วนหนึ่งของหมู่

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า (Esteem Needs) ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ รวมถึงการทำให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่าและมีเกียรติ ต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น ซึ่งผู้ที่สมปรารถนาในความต้องการนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์และมีคุณค่า ตรงกันข้ามกับผู้ที่ขาดความต้องการประเภทนี้ จะรู้สึกว่าตนเป็นคนที่ไม่มีความสามารถ มีปมด้อย และมองโลกในแง่ร้าย

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตามสภาพที่แท้และพัฒนาตามศักยภาพของตน (Need for Self Actualization) ซึ่งมาสโลว์ได้อธิบายถึงความต้องการในด้านนี้ว่าเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตน กล่าวที่ตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาจะเป็นคนดีที่สุดในด้านที่สามารถทำได้ ทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ความรู้สึก ยอมรับตนเองทั้งในส่วนดีและส่วนเสียของตนเอง ที่สำคัญที่สุดก็คือการมีสติที่จะยอมรับว่าตนใช้กลไกใดในการป้องกันตนเองและพยายามที่จะเลิกใช้ และเปิดโอกาสให้ตนเองได้เผชิญกับความจริงของชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย รู้สึกตื่นเต้น และมีความหมาย ซึ่งกระบวนการที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตนนั้นเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบ ตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการ และพยายามที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน แต่ก็มีน้อยคนที่จะพัฒนาตนเองได้ถึงขั้น “Self Actualization” อย่างสมบูรณ์

จากทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ สรุปได้ว่าความปรารถนาของมนุษย์เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับตามขั้นของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นไปเป็นลำดับ ซึ่งเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากเมื่อมนุษย์ได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้วก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่นๆต่อไป อันเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆอยู่เสมอ

4.2 ทฤษฎี E.R.G. ของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's E.R.G. Theory)

อัลเดอร์เฟอร์ หรือ Clayton Alderfer ได้พัฒนาทฤษฎี E.R.G. มาจากทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ 5 ขั้นของมาสโลว์ เป็นความต้องการ 3 ระดับ ซึ่งศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542: 412-413) สรุปไว้ดังนี้

1. ความต้องการในการดำรงชีวิต (Existence Needs: E) เป็นความต้องการของบุคคลที่ต้องการการตอบสนองเพื่อให้ตนมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย คือ ความต้องการอาหาร เสื้อผ้า ที่พักอาศัย เครื่องใช้ต่างๆ ยารักษาโรค ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการในระดับต่ำสุด และมีลักษณะเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ คือ ความต้องการทางด้านสรีระ และความต้องการความมั่นคงปลอดภัย

2. ความต้องการด้านสัมพันธ์ (Related Need: R) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรไมตรี มีความสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่แวดล้อม ความต้องการในด้านนี้มีลักษณะเป็นรูปธรรม

น้อยลง ประกอบด้วยความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ตามทฤษฎีมาสโลว์บวกด้วยความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีคุณค่า

3. ความต้องการด้านความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs: G) เป็นความต้องการสูงสุดของบุคคลที่ต้องการได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น และต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นทฤษฎี ที่มีความเป็นรูปธรรมต่ำที่สุด ประกอบด้วยความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บวกกับความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีคุณค่า และความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน ตามทฤษฎีของมาสโลว์

ซึ่งทฤษฎี E.R.G. ของอัลเดอร์เฟอร์และทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ มีความเหมือน และความแตกต่างกัน ดูได้จากตารางที่จะแสดงให้เห็นความเหลื่อมล้ำกันทางความคิดของทั้ง 2 ทฤษฎี เนื่องจากอัลเดอร์เฟอร์ไม่ยอมรับในเรื่องของการตอบสนองความต้องการเป็นลำดับขั้น และเขาได้เสนอว่าการตอบสนองความต้องการทั้ง 3 ระดับนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ก็ได้ จะตอบสนองเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องตอบสนองตามลำดับขั้น และความต้องการทั้ง 3 ระดับนี้ อาจเกิดขึ้นพร้อมกันทีเดียวเลยก็ได้ ดังนี้

ตาราง 1 การเปรียบเทียบแนวคิดทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์และอัลเดอร์เฟอร์

ทฤษฎี ลำดับขั้นของความต้องการ	ทฤษฎี E.R.G.
ความต้องการทางด้านสรีระ	ความต้องการในการดำรงชีวิต
ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย	
ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่	ความต้องการด้านความสัมพันธ์
ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีคุณค่า	
ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่	ความต้องการด้านความเจริญก้าวหน้า
ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีคุณค่า	
ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน	

4.3 ทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ของโนลส์ (Knowles's Basic Human Needs)

โนลส์ หรือ Malcolm S. Knowles นักศึกษาที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกเป็น 6 ด้าน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533: 104-106; อ้างอิงจาก Knowles. 1970) ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อการคงอยู่ของร่างกาย

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม ซึ่งนักจิตวิทยาส่วนมากมีความคิดเห็นตรงกันว่าความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้และพัฒนาตามศักยภาพของตน (Self - Actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่าสัตว์มีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัว ซึ่งตรงกับความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย กล่าวคือ ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการตอบสนอง ก็จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมา คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ คือ เมื่อคนเราแสวงหาความมั่นคง เขาต้องผ่านการผจญภัยและความเสี่ยงต่างๆ จึงเกิดความเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก ดังนั้นเมื่อความต้องการในด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความวุ่นวายจนเกิดอาการทางพฤติกรรมเหนื่อยล้า อันเนื่องมาจาก ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านจิตใจและอารมณ์ อันเนื่องมาจากคนทุกคนต้องการได้รับความรัก และการที่ประสบความสำเร็จ ในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้า ถ้าหากความต้องการในด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกมากลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ มนุษย์ส่วนมากมีความต้องการในการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ความต้องการในด้านนี้ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่างๆ และแสวงหาสถานะภาพและความสนใจจากสมาชิกภายในกลุ่มด้วย

จากทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของโนลส์สรุปได้ว่า มนุษย์มีความต้องการขั้นพื้นฐานแตกต่างกันไปตามสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบ หรือมีสิ่งแวดล้อมมากกระตุ้นให้มนุษย์เกิดความต้องการ ซึ่งทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของโนลส์นี้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นพร้อมกัน ไล่เลี่ยกัน

หรือเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน ความต้องการใดอาจเกิดขึ้นก่อนหรือหลังก็ได้ หากแต่ความต้องการทั้งหลายนั้น เป็นความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนองโดยเร็ว เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

4.4 ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (The Need Theories of Murray)

เมอร์เรย์ หรือ Henry A. Murray มีความคิดว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลสร้างขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และ บางครั้งอาจเกิดความต้องการเนื่องจากสภาพสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องมาจากสภาพทางร่างกายและสภาพทางจิตใจนั่นเอง ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของ เมอร์เรย์สามารถสรุปได้ดังนี้ (โยธิน ศันสนยุทธ. 2530: 33; อ้างอิงจาก Murray. 1938)

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกความก้าวร้าว (Need for Aggression) ความต้องการที่จะเอาชนะผู้อื่น เอาชนะต่อสิ่งขัดขวางทั้งปวงด้วยความรุนแรง มีการต่อสู้ การแค้น การทำร้ายร่างกาย หรือฆ่าฟันกัน เช่น การพุดจากระทบกระแทกกับบุคคลที่ไม่ชอบกัน หรือมีปัญหากัน เป็นต้น

2. ความต้องการที่จะเอาชนะพื้นผิอุปสรรคต่างๆ (Need for Counteraction) ความต้องการที่จะเอาชนะนี้เป็นความต้องการที่จะพื้นผิอุปสรรค ความล้มเหลวต่างๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้นมา เช่น เมื่อได้รับคำดูถูก ดูหมิ่น ผู้ได้รับจะเกิดความพากเพียรพยายามเพื่อเอาชนะ คำสบประมาทจนประสบความสำเร็จ เป็นต้น

3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Need for Abasement) ความต้องการชนิดนี้เป็น ความต้องการที่จะยอมแพ้ ยอมรับผิด ยอมรับคำวิจารณ์ หรือยอมรับการถูกลงโทษ เช่น การเผาตัวตาย เพื่อประท้วงการปกครอง พันท่ายนรสิงห์ไม่ยอมรับอภัยโทษต้องการจะรับโทษตามกฎหมาย เป็นต้น

4. ความต้องการที่จะป้องกันตนเอง (Need for Defendant) เป็นความต้องการที่จะ ป้องกันตนเองจากคำวิพากษ์วิจารณ์ การตำหนิติเตียน ซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจ พยายามที่จะ หาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตน มีการป้องกันตนเองเพื่อให้พ้นผิดจากการกระทำต่างๆ เช่น ให้เหตุผลว่าสอบตกเพราะครูสอนไม่ดี เป็นต้น

5. ความต้องการเป็นอิสระ (Need for Autonomy) เป็นความต้องการที่จะเป็นอิสระ จากสิ่งกีดขวางทั้งปวง ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง

6. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) คือ ความต้องการที่จะ กระทำสิ่งต่างๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จ

7. ความต้องการสร้างมิตรภาพ (Need for Affiliation) เป็นความต้องการที่จะทำให้อื่นรักใคร่ ต้องการรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องการเอาอกเอาใจ มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน พยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น

8. ความต้องการความสนุกสนาน (Need for Play) เป็นความต้องการที่จะแสดง ความสนุกสนาน ต้องการหัวเราะ เพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียด มีการสร้างหรือเล่าเรื่องตลกขบขัน เช่น มีการพักผ่อนหย่อนใจ มีส่วนร่วมในเกมกีฬา เป็นต้น

9. ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น (Need for Rejection) บางครั้งบุคคลจะมีความปรารถนาในการที่จะแยกตนเองออกจากผู้อื่น ไม่มีความรู้สึกยินดียินร้ายกับบุคคลอื่น ต้องการ เหมินเฉยจากผู้อื่น ไม่สนใจผู้อื่น

10. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น (Need for Succorance) เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นมีความสนใจ เห็นอกเห็นใจ มีความสงสาร ในตนเอง ต้องการได้รับความช่วยเหลือ การดูแล ให้คำแนะนำ ดูแลจากบุคคลอื่นนั่นเอง

11. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น (Need for Nurture) เป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยการให้ความช่วยเหลือให้บุคคลอื่นพ้นจากภัยอันตรายต่างๆ

12. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Need for Exhibition) เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นได้เห็น ได้ยิน เกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง ต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจ สนุกสนาน แปลกใจ หรือตกใจในเรื่องราวของตนเอง เช่น เล่าเรื่องขบขันให้บุคคลอื่นฟัง เพื่อที่บุคคลนั้นจะเกิดความประทับใจในตนเอง เป็นต้น

13. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น (Need for Dominance) คือ มุ่งที่จะให้บุคคลอื่นมีการกระทำตามคำสั่งหรือความคิด ความต้องการของตน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

14. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่า (Need for Deference) เป็นความต้องการที่ยอมรับนับถือผู้ที่อาวุโสกว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าตน พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือกับบุคคลดังกล่าวด้วยความยินดี

15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกด้อย (Need for Avoidance of Inferiority) เป็นความต้องการจะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความอับอายทั้งหลาย ต้องการหลีกเลี่ยงการดูถูก หรือการกระทำต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความละอายใจ รู้สึกอับอายด้อยลง พ่ายแพ้

16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย (Need for Avoidance Harm) ความต้องการนี้เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย ต้องการได้รับความปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง

17. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ (Need for Avoidance of Blame) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษด้วยการคล้อยตามกลุ่ม ยอมรับคำสั่ง หรือปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของกลุ่มกฎเกณฑ์ เพราะกลัวถูกลงโทษ

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Need for Orderliness) โดยต้องการที่จะจัดสิ่งของต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความประณีต งดงาม

19. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง (Need for Reputation) เป็นความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของตนที่มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ เช่น การไม่ยอมขโมย แม้ว่าตนเองจะหิว หรือไม่ยอมทำความผิด ไม่คดโกงผู้ใดเพื่อชื่อเสียงวงศ์ตระกูล เป็นต้น

20. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น (Need for Contrariness) เป็นความต้องการที่อยากจะเด่น นำสมัย ไม่เหมือนใคร

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ คือ ความต้องการของมนุษย์อันเกิดขึ้นจากสภาพร่างกายและสภาพจิตใจของมนุษย์ที่ได้รับแรงกระตุ้น ความต้องการของมนุษย์นั้นมีได้หลายแบบ หลายพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มากระทบ ทั้งจากภายในตัวของมนุษย์เอง และจากสภาพแวดล้อมภายนอก และเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการนั้นๆ มนุษย์อาจจะแสดงพฤติกรรมใดออกมาเพื่อให้ผู้อื่นทราบและปฏิบัติตามความต้องการนั้นของตน

4.5 ทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Need theory)

แมคเคลแลนด์ หรือ David C. McClelland นักทฤษฎีทางจิตวิทยาชาวอเมริกันได้ทำการทดลองโดยใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล (Thematic Apperception Test: TAT) เพื่อใช้วัดความต้องการของมนุษย์ ซึ่งแบบทดสอบดังกล่าว เป็นเทคนิคการนำเสนอภาพต่างๆ และให้บุคคลเขียนเรื่องราวในสิ่งที่ตนสนใจ ที่แมคเคลแลนด์เชื่อว่าเป็นสิ่งที่สำคัญในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคล (เรวัตร์ ชาทวีวิศิษฐ์. 2555: 89; อ้างอิงจาก Mowen; & Minor. 1998: 167 - 168) กล่าวว่า ตามทฤษฎีดังกล่าวนี้มีความเชื่อว่าความต้องการของคนที่จะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ มี 3 ประการ คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement: nAch) คือ ความต้องการที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จ จากการทดลองของแมคเคลแลนด์ พบว่า บุคคลที่ต้องการประสบผลสำเร็จสูง (nAch) จะแสวงหาแนวทางเพื่อก้าวไปข้างหน้า โดยจะใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จ และจะมีความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ จากการวิจัยของแมคเคลแลนด์ พบว่า 85% ของนักศึกษาที่มีความต้องการประสบผลสำเร็จสูงจะเข้าสู่อาชีพที่ต้องการเป็นผู้มีความสามารถที่จะเผชิญกับความเสี่ยง กล้าตัดสินใจ และมีโอกาสที่ประสบผลสำเร็จที่ยิ่งใหญ่

2. ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation: nAff) เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความต้องการสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ซึ่งบุคคลที่ต้องการความรักความผูกพันสูง (nAff) แมคเคลแลนด์มองความต้องการนี้คล้ายคลึงกับความต้องการในขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ คือ ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ เขาได้สรุปผู้ที่มีความต้องการทางด้านนี้สูงไว้ว่า พวกนี้ได้จัดลำดับความสำคัญความต้องการที่อยากจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นมากกว่าความต้องการเพื่อความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น จากการศึกษาโดยวิธีการทดลองการให้มี

โอกาสเลือกผู้ช่วยในการทำงานอย่างหนึ่ง พบว่า บุคคลที่ต้องการประสบความสำเร็จสูง (nAch) จะเลือกผู้ช่วยที่มีคุณสมบัติที่มีความสามารถเป็นสำคัญ ส่วนบุคคลที่ต้องการความรักความผูกพันสูง (nAff) จะเลือกเพื่อนของเขาเองมาเป็นผู้ช่วยงาน เห็นได้ชัดว่าบุคคลที่มีความต้องการความรักความผูกพันสูงจะตัดสินใจโดยยึดถือความสบายใจในการทำงานมากกว่าที่จะยึดถือความสำเร็จของงาน เพราะคนกลุ่มนี้ชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน จึงพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3. Need for Power (nPow) คือ ความต้องการอำนาจ เป็นความต้องการอำนาจเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ซึ่งบุคคลที่มีความต้องการอำนาจสูง (nPow) จะพยายามทำให้ตนมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือยกย่อง ต้องการความเป็นผู้นำ กังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ

จากการทดลองใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล ทำให้แมคเคลแลนด์พัฒนาผลสรุปของแบบทดสอบเป็นทฤษฎีแรงจูงใจพื้นฐานของบุคคล 3 ประการ (เอ็ดมุนด์ บั๊วสรวง. 2551: 17; อ้างอิงจาก McClelland. 1980: 201) ดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) คือ ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับเกณฑ์มาตรฐานอันดีเลิศ และจะมีความรู้สึกเป็นทุกข์ กังวล ไม่สบายใจเมื่อประสบความสำเร็จหรืออุปสรรค ตรงกับ Need for Achievement (nAch) หรือ ความต้องการความสำเร็จ

2. แรงจูงใจใฝ่สมาคม (Affiliation Motive) คือ ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบของผู้อื่น ต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียงในสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ ตรงกับ Need for Affiliation (nAff) คือ ความต้องการความผูกพัน

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) คือ ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลเหนือกว่าคนอื่นในสังคม ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามควบคุมสิ่งต่างๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการจะมีอิทธิพลเหนือคนอื่นในองค์กร ตรงกับ Need for Power (nPow) คือ ความต้องการอำนาจ

จากแรงจูงใจขั้นพื้นฐานของบุคคล 3 ประการ แมคเคลแลนด์ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าแรงจูงใจในด้านอื่นๆ เพราะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จมากที่สุด ซึ่งพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมี 6 ลักษณะดังนี้ (เอ็ดมุนด์ บั๊วสรวง. 2551: 16; อ้างอิงจาก McClelland. 1980: 163-168)

1. Moderate Risk - Taking คือ การกล้าเสี่ยงพอสมควรในเหตุการณ์ที่ต้องใช้ความสามารถ โดยไม่สนใจโชคชะตา จะมีการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว บุคคลที่ต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง

มักไม่พอใจที่จะทำงานง่ายๆ แต่ต้องการทำงานที่ยากลำบากพอสมควร เพราะมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง เพราะการทำงานที่ยากให้ลุล่วงไปได้นั้นจะนำความพอใจมาสู่ตน

2. Energetic คือ มีความขยันขันแข็งหรือชอบการกระทำแปลกใหม่ ที่จะทำให้นบุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ ผู้มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงไม่จำเป็นต้องเป็นคนขยันในทุกกรณีไป แต่จะมานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย หรือยั่วความสามารถของตนและทำให้ตนเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญลุล่วงไปแล้ว ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงมักจะไม่นิยมขยันขันแข็งในงานอันเป็นกิจวัตรประจำวัน แต่จะขยันขันแข็งทำงานเฉพาะงานที่ต้องใช้สมอง และเป็นงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร หรือสามารถจะค้นคว้าหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไป

3. Individual Responsibility คือ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงมักจะพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจในตนเอง มิใช่หวังให้คนอื่นยกย่อง มีความต้องการเสรีภาพในการคิดและการกระทำไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการ

4. Knowledge of Result of Decision คือ ต้องการทราบแน่ชัดถึงผลของการตัดสินใจของตนเองโดยไม่ใช้เพียงการคาดคะเนเอาเองว่าจะต้องเป็นลักษณะอย่างนั้นอย่างนี้ นอกจากนี้ผู้ที่ต้องการผลสัมฤทธิ์ในการทำงานสูง ยังพยายามที่จะทำตัวให้ดีกว่าเดิมอีกด้วย เพื่อที่จะทราบว่าผลของการกระทำของตนเองเป็นอย่างไร และก็จะพยายามปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. Anticipation of Future Possibilities คือ มีการทำนายหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักเป็นบุคคลที่มีแผนระยะยาว เพราะเล็งเห็นผลคาดการณ์ไกลกว่า ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำ

6. Organizational Skills คือ มีทักษะในการจัดระบบงาน เป็นสิ่งที่แมคเคลแลนด์ เห็นว่าควรจะมีแต่ยังมีหลักฐานการค้นคว้ามาสนับสนุนได้ไม่เพียงพอ

จากทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ สรุปได้ว่าลักษณะของคนที่มีความมุ่งมั่นสูง คือ เป็นคนที่มีความกล้าเสี่ยงตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว รู้จักการวางแผนการทำงานในระยะยาว ขยันขันแข็งในงานที่แปลกใหม่ แต่จะรู้สึกเฉยชากับงานประจำ ชอบทำงานที่เปิดโอกาสให้รับผิดชอบเฉพาะส่วนงานของตนเพื่อจะได้มีอิสระในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยงานที่ได้รับควมมีระดับ ยากง่ายพอดี ไม่ง่ายหรือยากเกินไปกว่าความสามารถ และงานที่ทำก็ควรมีความแน่นอนและต่อเนื่อง ซึ่งสร้างผลงานได้และทำให้ตนมีความก้าวหน้าในงาน เพื่อจะพิสูจน์ถึงความสามารถของตนเอง และคนเหล่านี้ก็เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ พยายามที่จะทำงานอย่างไม่ทอดยจนถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ โดยไม่ได้สนใจว่าจะต้องมีใครมาชื่นชม

4.6 ทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

อาร์ พันธ์มณี (2542: 183-192) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการความสุขส่วนตัว อันมีแนวคิดที่ว่า มูลเหตุสำคัญของมนุษย์ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจก็เพราะมนุษย์ต้องการหาความสุขส่วนตัว และพยายามหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด บุคคลทุกคนมีความต้องการแสวงหาความสุขส่วนตัว ลักษณะความต้องการแสวงหาความสุขนี้จึงเป็นแรงจูงใจหรือตัวเร้าที่ทำให้บุคคลได้มีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา

2. ทฤษฎีสัญชาตญาณ เนื่องจากสัญชาตญาณเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ ลักษณะของสัญชาตญาณซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดนี้จึงเป็นปฏิกิริยาที่มีผลต่อแรงจูงใจให้บุคคลได้กระทำพฤติกรรมต่างๆ มีหลายประเภท คือ

2.1 สัญชาตญาณเกี่ยวกับการดำรงชีวิต

2.2 สัญชาตญาณเกี่ยวกับความตาย

2.3 สัญชาตญาณทางสังคม

3. ทฤษฎีการมีเหตุผล เป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลในการมีเหตุผลที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ เพราะบุคคลทุกคนมักจะมีสติปัญญา และความปรารถนาที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ ด้วยความจริงใจ

4. ทฤษฎีแรงขับ โดยปกติแล้วพฤติกรรมและการกระทำต่างๆ ของบุคคลนั้นจะมีส่วนสัมพันธ์กับแรงขับภายในของแต่ละบุคคล แรงขับนั้นเป็นภาวะความตึงเครียดทางร่างกาย เป็นตัวกลางที่ทำให้ร่างกายมีการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อขจัดความเครียดนั้นออกไป แรงขับจึงมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ แรงขับภายในร่างกายหรือแรงขับปฐมภูมิ และแรงขับภายนอกในร่างกายหรือแรงขับทุติยภูมิ แรงขับที่สามารถทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจตามระบบชีววิทยา จำแนกได้ 4 ประเภท ดังนี้

4.1 แรงขับเพื่อการอยู่รอดของชีวิต

4.2 แรงขับหิว

4.3 แรงขับเพื่อการสืบพันธุ์

4.4 แรงขับเพื่อการศึกษา

จากแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ ทฤษฎี E.R.G. ของอัลเดอร์เฟอร์ ทฤษฎี ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ของโนลส์ ทฤษฎีความต้องการตามแนวคิดของเมอร์เรย์ ทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคลแลนด์ และทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ สามารถสรุปได้ว่าทฤษฎีที่กล่าวมานั้นเป็นทฤษฎีที่มีความคล้ายคลึงกันหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะความเชื่อที่ว่ามนุษย์มีความต้องการในด้านต่างๆ เช่น ความต้องการด้านการดำรงชีวิต ความต้องการด้านความปลอดภัย ความต้องการด้านสัมพันธภาพทางสังคม ความต้องการที่จะก้าวหน้าในชีวิตส่วนตัว ชีวิตครอบครัว และชีวิตการทำงาน ซึ่งความต้องการดังกล่าวถือว่าเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้นั่นเอง

5. แรงจูงใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

แรงจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามีหลายประการ หนึ่งในนั้นคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามจะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามความต้องการทางจิตใจของตนเอง มนุษย์ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟัน กระทำสิ่งยากให้ประสบผลสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใดๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุด และได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2552: 132) ดังนั้น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงจะบรรลุผลสำเร็จการศึกษาและมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อเป็น 4 ด้าน ดังนี้

5.1 แรงจูงใจในด้านการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพเป็นเหตุผลประการหนึ่งในการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากอาชีพในอนาคตเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ทั้งนี้ ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อุทยาน (2526: 32) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่าแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาสความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจะเริ่มมีแนวเห็นเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญก็ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำ เป็นต้น บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่างๆ ของเด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้อง และเพื่อน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ส่วนในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัว ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสียบุตรหลานให้ได้เรียนในระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ อาจเรียนจนถึงระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีไม่อาจส่งบุตรหลานให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้าและถ้ามีความสนใจจึงกลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการเข้าศึกษาของคนกลุ่มหลังนี้มักจะมีลักษณะต่างไปจากกลุ่มแรก กล่าวคือ คนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ และเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย ในขณะที่ พจน์ สะเพียรชัย (2525: 8) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาระดับต่างๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่า นับวันจะมีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับ ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในใบปริญญา และอีกส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการมีและไม่มีการงานทำ ซึ่งจากการพิจารณาการศึกษาที่ผ่านมาปรากฏชัดอย่างหนึ่งคือ การศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยพื้นฐานอีกประการหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับปัจจัยด้านอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เมื่อทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาเช่นนี้ ทุกคนจึงต้องการและใฝ่หา ซึ่งสอดคล้องกับมาเรียม ยะสะแต (2542: 12) ที่กล่าวว่า การศึกษาถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองตามขีดความสามารถและโอกาสที่เอื้ออำนวย เนื่องจากมนุษย์ต้องการอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น มนุษย์ที่ได้รับการศึกษาจะสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการ

ประกอบอาชีพได้ ดังนั้นการศึกษาจึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี และ
 ปฐม นิคมานนท์ (2528: 321) กล่าวว่า เหตุจูงใจให้ผู้เข้ามาเรียนเหตุหนึ่งคือเหตุจูงใจด้านอาชีพเป็น
 เหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยรุ่นตอนต้นหรือคนหนุ่มสาว เพราะ
 ต้องการพัฒนาด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อจะได้หางานทำง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดี
 ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ พรเทพ ลีทองอิน (2533: บทคัดย่อ)
 ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา
 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา มีปัจจัยในด้านความมั่นคงและ
 ความก้าวหน้าในวิชาชีพมีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุดคือความรู้ทางสาขาพลศึกษาช่วยให้หา
 งานได้หลายทาง เห็นว่ามีช่องทางเรียนต่อได้สูงขึ้นหลายสถาบัน เห็นว่ามีทางหารายได้พิเศษ เห็นว่า
 เป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติและเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อตัวเองใน
 ชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ สว่างจิตร์ พัชรณิปรกรณ์ (2541: 81) ที่ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือก
 เรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า
 เหตุจูงใจในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพมีเหตุจูงใจสูงสุด รองลงมาคือด้านการยอมรับ
 ในสังคม ด้านความสนใจในวิชาชีพและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
 นักศึกษาต้องการจะประกอบอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของตนได้และเป็นอาชีพที่ก้าวหน้าเร็ว
 ในขณะที่ วัชรพร นิลदानวงศ์ (2544: 54) ได้ทำการวิจัยสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ
 บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า
 องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ ต้องการยกระดับคุณวุฒิให้
 สูงขึ้นเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ต้องการมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ
 จันทร์จิรา วงษ์บุญงาม (2549: 65) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของ
 นิสิตระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัว นิสิตมีแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ (ต่อเนื่อง
 2 ปี) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่อยู่ในระดับมากคือต้องการมีอนาคตที่
 ก้าวหน้าในอาชีพทางด้านธุรกิจ รองลงมาคือสนใจเกี่ยวกับวิชาด้านการบริหารธุรกิจ และต้องการ
 เพิ่มพูนประสบการณ์ทางด้านบริหารธุรกิจ และ อัมพร ณ สงขลา (2539: 76-77) ศึกษาเหตุจูงใจใน
 การศึกษาต่อระดับบัณฑิต ศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ทั้ง 4 ด้านพบว่า
 เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ รวมทุกด้านเป็นเหตุจูงใจ
 ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านการประกอบอาชีพเป็นเหตุจูงใจมาก ในขณะที่
 อัสมา บุญชัยยะ (2551: 134) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการ
 นันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท
 สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่

อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพิกา หล่อหลอม (2546: 73) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลของ นิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตภาคบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านการประกอบอาชีพเป็นเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาอยู่ใน ระดับมาก และ อังสนา สารเชวตร (2547: 83) ได้ศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน ในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีความสนใจต่อความต้องการของตลาดแรงงานมากมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุ ศาสตร์มาก เพราะการเลือกเรียนในสาขาใดๆ เหตุผลหนึ่งในการเลือกคือเมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถ หางานทำได้ หรือมีงานรองรับอยู่แล้ว

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการเลือกเรียนของนิสิตแต่ละคนนั้นเพื่อต้องการนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาศักยภาพของตนเอง มีโอกาสที่จะเพิ่มทักษะทางอาชีพให้สูงขึ้น ต้องการนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพตามที่ตนต้องการ อันเป็นอาชีพที่มั่นคงก้าวหน้า มีรายได้ดี มี โอกาสทำงานกับบริษัทที่ได้รับค่าตอบแทนสูง มีงานทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชนรองรับ หรือนำไป ประกอบอาชีพอิสระได้ และช่วยให้ นิสิตมีความก้าวหน้าและมีแนวโน้มประสบความสำเร็จทางด้าน อาชีพเป็นอย่างมาก

5.2 แรงจูงใจด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น

แรงจูงใจในด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่นนี้ถือได้ว่ามีความสัมพันธ์กับความต้องการ ในการเลือกศึกษาอีกประการหนึ่ง โดยการเลือกศึกษาต่อมักจะได้รับการสนับสนุนจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ทั้งนี้ ฮอปปก (ระเบียบ อรรถ. 2537: 199; อ้างอิงจาก Robert Hoppock. 1990?: unpagged) ได้สรุปองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุและอิทธิพลในการเลือกอาชีพของบุคคลด้านต่างๆ ในส่วน ที่เกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเลือกอาชีพของบุคคล โดยทั่วไปบุคคลจะได้รับอิทธิพลในการเลือก อาชีพจากบุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ครู เพื่อน ญาติพี่น้อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและ องค์ประกอบของบุคคลของ วัชร ทรัพย์มี (2523: 13-17) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลจะใช้ วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกโดยการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน เป็นต้นว่า ความสามารถ ความสนใจ สภาพการณ์ในครอบครัว และครอบครัวถือว่ามามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยลูกๆ มักจะเลือกอาชีพตามอาชีพของพ่อแม่ และในบางครอบครัวที่มีอาชีพทำไร่ ทำนา ก็มักจะ ต้องการให้ลูกดำเนินรอยตามอาชีพของตน สอดคล้องกับ สุธาร์ตน์ อนุกุลประเสริฐ (2538: 46-47) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ คือ ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ให้เข้าศึกษาต่อ นอกจากนี้ อัสนา บุญชัยยะ (2551: 135) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาวิชาการ

จัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อันดับแรกที่เป็นแรงจูงใจของนิสิตคือการตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเอง และในอันดับรองลงมาก็คือ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองสนับสนุนให้เข้าศึกษา สอดคล้องกับ จันทรจิรา วงษ์บุญงาม (2549: 65) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนิสิตระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นิสิตมีแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ (ต่อเนื่อง 2 ปี) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเอง รองลงมา คือคณาจารย์ให้ความเป็นกันเองและดูแลและนิสิตได้เป็นอย่างดี และบิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการให้เข้าศึกษาและคนรู้จักแนะนำให้เข้าศึกษา ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง คือครูอาจารย์ที่สอนทางด้านธุรกิจเป็นแรงจูงใจให้เรียน รองลงมา คืออาจารย์แนะแนวของสถาบันการศึกษาเดิมแนะนำ และรุ่นพี่แนะนำให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทั้งนี้ เพาเวลล์และบลูม (ภุมรี อบมลี. 2544; อ้างอิงจาก Powell; & Bloom. 1971: 528) ได้ศึกษาปัจจัยในการพิจารณาเลือกอาชีพของนักศึกษาจำนวน 924 คน จากหลายมลรัฐในสหรัฐอเมริกา พบว่า นักศึกษาชายและหญิงตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเองเหมือนกัน และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาชาย ได้แก่ บิดา คนรู้จักคุ้นเคย ญาติ ครู เพื่อน พระ และแพทย์ ตามลำดับ องค์ประกอบที่ใช้ในการพิจารณาเลือกอาชีพ ได้แก่ รายได้ ความเพลิดเพลิน ความสนใจ ความมั่นคงปลอดภัย โอกาสก้าวหน้า และความพึงพอใจตามลำดับ ส่วนชื่อเสียง ประเภทของงาน และความสำเร็จมีความสำคัญรองลงมา และแจ๊คสัน (วัลนิภา พัดเปีย. 2539: 31; อ้างอิงจาก Jackson. n.d.: 233 A) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกวิชาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอครอน โดยศึกษาแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) พบว่า สามอันดับแรกของแรงจูงใจในการเลือกวิชาชีพครู เป็นแรงจูงใจภายนอก และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกอาชีพครู ได้แก่ ครูที่เคยสอนเมื่อเรียนชั้นประถมและมัธยม นอกจากนี้แรงจูงใจในการเลือกอาชีพครูยังมาจากประสบการณ์ฝึกสอนจริงในโรงเรียน

สรุปได้ว่า แรงจูงใจด้านทำตามคำแนะนำของผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพ เพราะบุคคลจะเลือกเรียนตามการสนับสนุน หรือคำแนะนำจากบุคคลอื่น เช่น สมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท บุคคลที่เคารพนับถือ ครู อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะนำอาชีพ เป็นต้น อีกทั้งนิตพบเห็นความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพของผู้ที่จบสาขาวิชานี้

5.3 ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น

การนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อแรงจูงใจของ

นิสิตในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี จากการศึกษางานวิจัยของ วลัยนา พัดเปีย (2539: 81-84) ที่ได้ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าโดยรวมนิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าการประกอบอาชีพครูเปิดโอกาสให้ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งมีส่วนช่วยในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ขึ้นมาจากการที่ไม่เคยรู้ การเสียสละแรงกายและแรงใจในการช่วยสอนให้เด็กได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่ทำให้นิสิตภาคภูมิใจ และช่วยให้นิสิตบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต ทั้งนี้ เจริญ โชตพันธุ์ (2526: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษาให้เหตุผลที่เรียนวิชาชีพครูว่าต้องการช่วยเหลือสังคมและคนอื่นๆ มากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือความมีเกียรติและความก้าวหน้า ในขณะที่ ณัฐนันท์ ธรรมธิดา (2541: 87-88) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทุกด้านเท่ากับ 3.89 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจด้านช่วยเหลือสังคมอยู่ในระดับมาก คือเท่ากับ 4.08 โดยนักศึกษาต้องการมีความรู้ด้านปฐมพยาบาลช่วยเหลือสังคมในยามฉุกเฉิน ต้องการร่วมกิจกรรมนักศึกษาทหารเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม และพรเทพ ลีทองอิน (2533: 69) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ในด้านปัจจัยด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ พบว่า นักศึกษาเลือกเรียนในสาขาวิชานี้โดยมองว่าการเรียนในด้านนี้จะประกอบอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อ โดยนิสิตเห็นว่าตนเองได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ทำให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้นิสิตบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต การเรียนในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่นโดยการเป็นปราชญ์ชาวบ้าน มีความรอบรู้ในหลายๆด้าน สามารถแนะนำ ให้ความรู้ และช่วยเหลือชาวบ้านได้

5.4 แรงจูงใจด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา ถือเป็นแบบแผน แนวทาง หรือ ข้อกำหนดของการจัดการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพที่สูงสุดของตนเอง รวมถึงมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ที่จะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546: 6) ทั้งนี้ พรเทพ ลีทองอิน (2533: 69) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ ปัจจัยในด้านความถนัด และความน่าสนใจในสาขาวิชาพลศึกษา นอกจากนั้นยังพบว่า วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่แสดงออกด้านความสามารถทางด้านร่างกาย ครูพลศึกษามีบทบาท

สำคัญในโรงเรียน ใช้ทุนในระหว่างการศึกษาน้อย และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วหางานทำได้ง่าย มีทางหารายได้พิเศษเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อตนเองในด้านการดูแลสุขภาพอนามัย ทั้งนี้ รุ่งทิวา ประสพสันต์ (2543: 114) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยา การศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยของสถาบันการศึกษาของรัฐ พบว่า ความศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยา การศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตที่มาเรียนในแต่ละสถาบันมีความเชื่อ มีความรู้สึกที่ดีต่อสถาบันที่ตนเอง เรียน ทั้งในด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ ด้านคุณวุฒิของ อาจารย์ รวมถึงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถาบันนั้น และรู้สึกเป็นเกียรติที่เป็นนิสิตของสถาบัน แห่งนี้ ทำให้ความศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนในสาขา จิตวิทยาการศึกษา และ อังสนา สารเชวตร (2547: 85-86) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใน การเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาที่มีความศรัทธาต่อ สถาบันที่ศึกษามากมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์มาก ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่เลือกเรียน ในแต่ละสถาบันย่อมมีความเชื่อดี มีความรู้สึกดี ทั้งในด้านชื่อเสียง ด้านคุณวุฒิของคณาจารย์ รวมถึง บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถาบัน และรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้เป็นนักศึกษาของสถาบันแห่งนั้น ซึ่งก่อให้เกิดความรักและความผูกพันต่อสถาบันที่เปรียบเสมือนองค์กรที่ตนดำรงอยู่ สอดคล้องกับ อัสมา บุญชัยยะ (2551: 133) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาวิชาการจัดการ นันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสถาบันส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และ จันทรีจิรา วงษ์บุญงาม (2549: 65) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านลักษณะของสถาบัน นิสิตมีแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ (ต่อเนื่อง 2 ปี) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม รองลงมาคือ ศรัทธาชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยมีมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น สอดคล้องกับ ระวีพร วีระจันทร์ (2553: 74) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามี แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อโดยมีแรงจูงใจมาจากชื่อเสียงของสถาบัน อันเนื่องมาจากสถาบันที่ เข้าศึกษามีชื่อเสียงในด้านของการผลิตบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน คณาจารย์เป็น ผู้ที่มีชื่อเสียงทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านและมีความเชี่ยวชาญในการสอนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ภาควิชา ยัง นำนักศึกษาเข้าร่วมในกิจกรรมที่สำคัญทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีของนักศึกษา ในการร่วมแสดงงานของมหาวิทยาลัย และที่สำคัญภาควิชา ยัง เน้นการปลูกฝังให้นักศึกษาเกิดความรัก

ในวัฒนธรรมอันดีงาม ประสิทธิภาพและความรู้ในระดับสูง ตามหลักสากล เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และมีส่วนช่วยสร้างสรรค์ความเจริญให้กับสังคม สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีและมีความประทับใจที่จะศึกษาที่สถาบันการศึกษาแห่งนี้

สรุปได้ว่า ชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษาอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาของนิสิต โดยนิสิตมองว่ามหาวิทยาลัยเป็นที่รู้จักในชุมชน มีศิษย์เก่าที่สร้างชื่อเสียง มหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นหลายด้าน ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตรของภาควิชามีความเหมาะสม คณาจารย์เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ มีหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการของผู้เรียน สาขาวิชาที่เลือกเรียนไม่ยากจนเกินไป ค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความเหมาะสม มีทุนการศึกษาสำหรับนิสิตที่ขาดแคลน

สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบในหลาย ๆ ด้านที่แตกต่างกันไป อาทิ การประกอบอาชีพ การสนับสนุนจากผู้ปกครอง บิดา มารดา ครู อาจารย์ ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท เป็นต้น ซึ่งสามารถรวบรวมได้ 4 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ แรงจูงใจด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น แรงจูงใจด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม และแรงจูงใจด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้การตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาจเกิดจากปัจจัยเพียงปัจจัยเดียวหรือเกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ด้านก็ได้

6. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนิสิตในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

แรงจูงใจจัดว่ามีผลต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ของบุคคลเป็นอันมาก เพราะการที่บุคคลเกิดแรงจูงใจในการที่จะกระทำการสิ่งใด ย่อมทำให้พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ มีประสิทธิภาพและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าบุคคลที่ไม่เกิดแรงจูงใจ ลักษณะของแรงจูงใจของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปรหลายๆ อย่าง (อารี พันธุ์ณี. 2546: 282) ทั้งนี้ การที่นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาย่อมเกิดจากตัวแปรที่หลากหลาย ดังนี้

6.1 เพศ

ความแตกต่างกันในเรื่องเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะเจตคติ ความสนใจ และการแสดงพฤติกรรม และจากการค้นคว้าปรากฏว่า เพศหญิงหรือเพศชายสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่ชายและหญิงจะมีเจตคติและความสนใจที่แตกต่างกัน (กันยา สุวรรณแสง. 2533: 161) สำหรับ จันทรจิรา วงษ์บุญงาม (2549: 69) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตชายและหญิงมีแรงจูงใจในการเรียนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านปัจจัยทางสังคม มีความเหมาะสมโดยรวม ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนิสิตเพศชายและนิสิต

เพศหญิงมีแรงจูงใจในการเรียนรายด้าน และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคมปัจจุบันให้ความสำคัญต่อความเสมอภาคทางการศึกษา โดยให้เท่าเทียมกันไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชาย ดังที่ ลำอานค์ งามวิชา (2539: 227) กล่าวว่า บุคคลทุกคนมีความต้องการมากมายหลายอย่าง บางอย่างก็เป็นความต้องการทางร่างกาย เช่น อาหาร น้ำ ยารักษาโรค ความต้องการใดที่อยู่ในระดับที่รุนแรงก็จะผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งการศึกษาในยุคสมัยปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่คนในสังคมยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกันมาก ซึ่งบางครั้งถ้าไม่มีการศึกษาติดตัวไว้ก็ไม่สามารถประกอบอาชีพได้เลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทา ศรีสงทรัพย์ (2545: 50) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตชายและหญิงมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกันกับ อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539: 77) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และ ทองวรรณ ศิริวรรณ (2543: 60) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว พบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงในคณะเศรษฐศาสตร์และการจัดการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านส่วนตัว แรงจูงใจด้านอาชีพ และแรงจูงใจด้านสังคม ในขณะที่ สตรอง (ทรงกรด กลิ่นหอม. 2546: 28; อ้างอิงจาก Strong. 1954: 216-228) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของชายและหญิง พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความสนใจด้านอาชีพแตกต่างกันและจะอยู่ในสภาพนี้ตั้งแต่อายุ 14-38 ปี กล่าวคือ เพศชายสนใจอาชีพเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ การเมือง ทหาร และอาชีพที่มีลักษณะโดดเด่น ตื่นเต้น ส่วนเพศหญิงจะสนใจอาชีพเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี กิจกรรมทางวรรณคดี บัญชี ครุ และงานด้านสังคมสงเคราะห์ และพบว่าเพศชายและหญิงสนใจดนตรีและบัญชีพอๆกัน

สรุปได้ว่า เพศมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพ โดยเพศชายและเพศหญิงจะมีการตัดสินใจที่แตกต่างกัน โดยเพศชายจะสนใจอาชีพที่มีรายได้ มีความก้าวหน้า มีอิสระ และต้องการหาความรู้เพิ่มเติม ส่วนเพศหญิงจะสนใจอาชีพที่มีเกียรติทางสังคม มีอัตราการศึกษาต่อในระดับสูงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้การศึกษาในโพธิวิซาลัยไม่มีข้อจำกัดทางเพศ จึงสามารถเข้าศึกษาได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย

6.2 สาขาวิชา

ได้มีผู้วิจัยหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชากับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ อาทิ จันทรจิรา วงษ์บุญงาม (2549: 65) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนิสิตระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ (ต่อเนื่อง 2 ปี) โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพรีนิลดาณรงค์ (2544: 59) ที่ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เลือกเรียนวิชาเอกต่างกัน คือ วิชาเอกการบัญชีและวิชาเอกการตลาด มีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมทุกด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ ปิยะนุช ชันสาครกิตติ (2549: 63) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ อัมพิกา หล่อหลอม (2546: 75) ได้ศึกษาเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เรียนวิชาเอกแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า สาขาวิชาของผู้เรียนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ โดยพบว่าผู้เรียนที่เรียนสาขาวิชาต่างกันอาจจะมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเหมือนหรือต่างก็เป็นได้ ขึ้นอยู่กับคณะวิชาและสาขาวิชาของผู้เรียน ทั้งนี้ การศึกษาต่อในวิทยาลัยโพธิธรรมาลัย มีการเปิดสอน 2 สาขาวิชาคือ สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม และสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม ซึ่งทั้ง 2 สาขาวิชาต่างก็มีหลักสูตรของสาขาวิชาที่มีความแตกต่างกัน เมื่อศึกษาจบนิสิตจะมีรูปแบบหรือลักษณะงานทำที่แตกต่างกัน

6.3 ภูมิลำเนา

ภูมิลำเนาเป็นผลกระทบทางภูมิศาสตร์อย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนในมหาวิทยาลัยของนิสิต เพราะสภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันมักจะมี ความแตกต่างเกี่ยวกับค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี จุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต ความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และสภาพชุมชน (วัลนิภา พัดเปี้ย. 2539: 29; อ้างอิงจาก Astin. 1977: 177; Cope; & Hannah. 1975: 23) ทั้งนี้ วัลนิภา พัดเปี้ย (2539: 81-84) ได้ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ทั้งสองกลุ่มต่างก็มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง และเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพครูทั้งสองกลุ่มปรากฏว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตจากต่างจังหวัดมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะของสังคมเมืองใหญ่ สภาพการดำเนินชีวิตที่มีการแข่งขันสูงผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมีหลากหลายอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ มุทิตา คุยเพียภูมิ (2552: 63-64) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ

ปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯและปริมณฑลมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีสูงกว่านักศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก เด็กกรุงเทพฯมีความเป็นตัวของตัวเองมากกว่าความเป็นคนเมืองทำให้เป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง ซึ่งต่างจากเด็กที่อยู่ในต่างจังหวัด เนื่องจากเด็กต่างจังหวัดนั้นเป็นคนหัวอ่อน มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดา มารดา และครูอาจารย์ มีขนบธรรมเนียมและมีสภาพแวดล้อมที่ต่างจากกรุงเทพฯ จึงทำให้นักศึกษาที่อยู่ต่างจังหวัดส่วนใหญ่ตัดสินใจที่จะศึกษาต่อตามความต้องการของผู้อื่นมากกว่า ดังที่ โคฟและฮานน่า (วัลนิกา พัดเปี้ย. 2539: 84; อ้างอิงจาก Cope; & Hannah. 1975: 23) กล่าวว่า สภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันมักมีความแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี จุดมุ่งหมายในการดำรงชีวิต ความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและสภาพชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พจมาศ กาญจนสุนทร (2546: 86) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครูด้านการชักจูงจากบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่า ภูมิลำเนาหรือแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้เรียนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโดยพบว่า ผู้เรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกันจะมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อต่างกัน ทั้งนี้ การศึกษาต่อในวิทยาลัยโพธิธรรมาจารย์ มีการเปิดสอนใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตาก และจังหวัดนครนายก แต่มีนิสิตบางส่วนมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอื่นๆ มาสมัครเรียนด้วย ผู้วิจัยจึงเลือกภูมิลำเนาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

6.4 อาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปรด้านอาชีพของผู้ปกครองถือว่ามีผลสำคัญต่อการเลือกศึกษาต่อของผู้เรียน เนื่องจากสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันสังคมอันดับแรกและสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการสร้างแรงจูงใจและค่านิยมให้แก่ตัวบุคคล ดังนั้นครอบครัวจึงมีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยลูกบางคนจะเลือกเรียนตามอาชีพบิดามารดา (วัชรวิทย์ ทรัพย์มี. 2523: 15) ทั้งนี้ จันทรจิรา วงษ์บุญงาม (2549: 65) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนิสิตระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ (ต่อเนื่อง 2 ปี) โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านลักษณะของสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านปัจจัยทางสังคม ต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า นิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ

ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีแรงจูงใจในการเรียน ด้านลักษณะของสถาบันมากกว่านิสิตที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพเกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว และพนักงานบริษัทหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ในขณะที่อังสนา สารเชวตร (2547: 86) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร มี 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทและอาชีพรับจ้าง มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ พจมาศ กาญจนสุนทร (2546: 93) ที่ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีบิดามารดา หรือผู้ประกอบการประกอบอาชีพเกษตรกรมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครูในด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างจากนิสิตที่มีบิดามารดา หรือผู้ประกอบการประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ มุทิทา คุยเพียภูมิ (2552: 66) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า นักศึกษาที่มีบิดามารดาหรือผู้ประกอบการมีอาชีพแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้เข้าศึกษาในศาสตร์เฉพาะด้านนั้นย่อมเกิดจากการเล็งเห็นถึงความถนัดที่ตนสนใจก่อนสิ่งอื่น มีความชอบ และความสามารถในส่วนของตนอยู่แล้ว แม้ว่าโดยปกติผู้ศึกษามักจะได้รับอิทธิพลจากการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง แต่ก็ไม่ส่งผลกับนักศึกษามากนัก

สรุปได้ว่า อาชีพของผู้ปกครองอาจจะจะมีส่วนในแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิต หรือไม่มีส่วนในการตัดสินใจของนิสิต ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพที่ใช้ความรอบรู้ ความชำนาญ และเป็นที่ยอมรับในสังคมจะส่งเสริมให้บุตรได้ศึกษาต่อในระดับสูง แต่ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือใช้แรงงานจะไม่นิยมส่งเสริมให้บุตรศึกษาต่อในระดับสูง

7. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้พยายามยกระดับขึ้นมาเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบทั้งนี้บทบาทของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตทางการศึกษายังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง จนส่งผลให้มีบัณฑิตทางการศึกษาไปประกอบอาชีพครูทั้งในเมืองและพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลทั่วประเทศ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การผลิตครูได้ส่งผลให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ในบวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ที่มีความหมายต่อชุมชนและสังคมเป็นอย่างดี ทั้งนี้ทางคณะศึกษาศาสตร์

ได้ร่วมมือกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและกระทรวงศึกษาธิการในการผลิตครูโครงการเพชรในตมเพื่อไปเป็นครูในพื้นที่หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในขอบเขตทั่วประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2529 ยิ่งส่งผลทำให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีรากฐานที่ใกล้ชิดกับชุมชนเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการเกิดโครงการบัณฑิตคืนถิ่น ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยผลิตบัณฑิตทางการศึกษาในพื้นที่ทุรกันดาร อาทิ จังหวัดน่าน เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และตาก ยิ่งเป็นการตอกย้ำความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับชุมชนมากยิ่งขึ้น (อำนาจ เย็นสบาย. 2554: 23-28) ในขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เห็นคุณค่าและความสำคัญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดและปรัชญาอื่นที่นำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน รวมทั้งเพื่อให้ภารกิจบริการวิชาการแก่สังคมเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยจึงขยายผลของหลักคิดดังกล่าวไปสู่การสร้างกระบวนการความร่วมมือแบบภาคีเครือข่ายหรือเบญจภาคี โดยเริ่มโครงการโพธิวิชาลัยที่จังหวัดสระแก้ว มีเหตุผลมาจากปัญหาสิ่งแวดล้อมป่าต้นน้ำถูกทำลาย ปัญหาความแห้งแล้ง พื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตร จากความต้องการของชุมชนคือต้องการพลิกพื้นที่ให้จังหวัดสระแก้วเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ มีที่ทำมาหากินได้ไม่ขาดแคลน ไม่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมมาจนใจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เป็นแกนนำดึงทุกภาคส่วนมาจับมือกันเพื่อหาทางแก้ปัญหาผ่านระบบการศึกษา ด้วยการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพลังงานทดแทนและป่าต้นน้ำ จังหวัดสระแก้วขึ้น เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2550 ณ ศูนย์ราชการจังหวัดสระแก้ว จากความร่วมมือในครั้งนั้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดโครงการจัดตั้งวิทยาลัยโพธิวิชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้วขึ้น และมีการขยายผลจนเกิดวิทยาลัยโพธิวิชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตากขึ้น ในลำดับถัดไป (วิทยาลัยโพธิวิชาลัย. 2557ก: ออนไลน์)

7.1 แนวคิดในการจัดการศึกษา

วิทยาลัยโพธิวิชาลัยมุ่งพัฒนาศักยภาพของนิสิตที่มีคุณภาพสู่สังคม โดยมองว่าระบบการศึกษากระแสหลักมุ่งให้ความรู้ในศาสตร์เฉพาะทาง ทำให้นิสิตที่จบออกไปทำงานได้เฉพาะอย่าง ขณะที่อีกหลายเรื่องที่ไม่สามารถทำได้ สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาในระบบปัจจุบันไม่สามารถทำให้คนหาทางออกให้ตัวเองได้ ดังจะเห็นได้จากบัณฑิตที่จบการศึกษาแล้วแต่ไม่มีงานทำ วิทยาลัยโพธิวิชาลัยจึงมุ่งให้นิสิตได้เรียนรู้หลากหลายด้าน หลากหลายมิติ บูรณาการศาสตร์ต่างๆ สร้างสรรค์ให้เกิดกระบวนการคิด วิพากษ์ตามความเป็นจริง เพื่อให้นิสิตเป็นผู้เลือกกว่าตนจะก้าวไปในทิศทางใด โดยไม่ต้องรอตลาดแรงงาน (อำนาจ เย็นสบาย. 2554: 215-216)

7.2 ปรัชญา

ความงอกงามทางปัญญา วัฒนาความเป็นมนุษย์ ด้วยธรรมชาติ คุณธรรมและวิถีสันติ (ฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2553ก: 109)

7.3 พันธกิจ

1. การผลิตบัณฑิตที่ไม่แปลกแยกจากชุมชน ยังประโยชน์แก่ชุมชน สังคมและประเทศชาติ
2. ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้โดยใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐาน รวมทั้งแนวคิดหรือปรัชญาอื่นๆ ที่ก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาความเป็นมนุษย์
3. จัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตระดับต่างๆ ทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านให้มีภูมิปัญญา คุณธรรม และสันติวิถี
4. สร้างพื้นที่และเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ของการศึกษาในระบบการศึกษา ทางเลือก และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม บนฐานของความร่วมมือผู้สัมผัสพื้นที่ยังประโยชน์ต่อชุมชน
5. บริการวิชาการที่มีคุณภาพ และทำนุบำรุงวัฒนธรรมศิลปะ ด้วยจิตสำนึก และรับผิดชอบต่อสังคม
6. พัฒนาระบบบริหารภายใน รวมถึงการจัดการระบบภาคีเครือข่ายที่มีคุณภาพ และมีธรรมาภิบาล (วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย. 2557ข: ออนไลน์)

7.4 จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ การศึกษาค้นคว้าวิจัย และโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
2. เพื่อเป็นแบบอีกแบบหนึ่งของการปฏิรูปการอุดมศึกษาโดยอาศัยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐาน
3. เพื่อสร้างกระบวนการผลิตบัณฑิตคืนถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วม มีแนวการพัฒนาที่มีความสมดุล คำนึงถึงบริบทของชุมชน เพื่อชุมชนเข้มแข็ง และยั่งยืน รวมทั้งการจัดการศึกษาในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. เพื่อร่วมมือกับองค์กรเบญจภาคี และสร้างพลังร่วมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม
5. เพื่อสร้างแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับชุมชน และนิสิตของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และสถาบันการศึกษาที่สนใจทั่วไป (ฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2553ก: 109)

7.5 ทุนการศึกษา

1. ระยะแรก ทุนการศึกษาจนจบหลักสูตร (4-5 ปี) โดยนิสิตรุ่นแรกได้รับทุนการศึกษาจากมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อการผลิตบัณฑิตคืนถิ่น

2. ระยะที่สอง ระดมทุนจากธุรกิจภาคเอกชน 8 จังหวัดภาคตะวันออกเป็นทุนการศึกษา

ทั้งนี้ นิสิตที่ได้รับทุนเต็มจำนวนจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และภาคีเครือข่าย เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว บริษัทน้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน) ฯลฯ มีเพียงนิสิตรุ่นที่ 1 ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม หลังจากนั้นนิสิตจะใช้เงินทุนตนเอง ทั้งนี้ทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยได้มีความพยายามที่จะให้ความช่วยเหลือนิสิตที่มีความขัดสนมาก โดยการใช้เงินจากกองทุนศึกษาสงเคราะห์เป็นรายๆ ไป (ฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2552: 69)

7.6 หลักสูตร

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมีการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 หลักสูตร (วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย. 2557ค: ออนไลน์) คือ

1. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม
2. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม

7.7 การจัดทำหลักสูตร

ในการจัดทำหลักสูตรของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจะมีความแตกต่างจากหลักสูตรทั่วไปของการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอื่นๆ โดยเริ่มต้นจากคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยอธิการบดี รองอธิการบดี ทีมงานของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย โดยคณะกรรมการจะสร้างโครงร่างหรือแบบจำลองหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยวิชาแกน และวิชาสัมมาชีพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มวิชาวิถีชีวิตกับธรรมชาติ กลุ่มวิชาสิทธิมนุษยชน กลุ่มวิชาวิทยาการชุมชน กลุ่มวิชาสหกิจชุมชน และกลุ่มวิชาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากนั้นจะนำแบบจำลองหลักสูตรนี้มาร่วมกันวิพากษ์ โดยระดมความคิดเห็นจากคณะกรรมการซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอก ปราชญ์ชาวบ้าน มารวมกันเพื่อทำการวิพากษ์หลักสูตร โดยผลจากการวิพากษ์หลักสูตรได้นำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจนถึงขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายเพื่อนำเสนอหลักสูตรต่อสภามหาวิทยาลัย และเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาในที่สุด (อานาจ เย็นสบาย. 2554: 137-138)

7.8 จุดเด่นของหลักสูตร

มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตคืนถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษากลับไปปรับใช้ถิ่นบ้านเกิดในโครงการบัณฑิตคืนถิ่น ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม ภูมิวัฒนธรรม บนฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเปิดโอกาสให้เยาวชนชายขอบได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยจัดตั้งวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยขึ้นในพื้นที่รัฐศาสตร์ 4 จังหวัดชายแดนที่ติดต่อกับ 4 ประเทศเพื่อนบ้านโดยมีสาขาการเรียนการสอนที่แตกต่างกันตามรากฐานสังคมของพื้นที่ ได้แก่ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สระแก้ว ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา จัดสอนในสาขาการจัดการภูมิสังคม วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตาก ติดกับสาธารณรัฐเมียนมา จัดสอนในสาขาวิชาการจัดการ ภูมิวัฒนธรรม วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สตูล ติดกับมาเลเซีย จัดสอนใน สาขาการจัดการภูมินิเวศน์ อยู่ในช่วงของการประสานงาน และวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ น่าน-อุตรดิตถ์ ติดกับประเทศลาว อยู่ในช่วงของการประสานงาน ทั้งนี้วิทยาลัย โพธิวิชชาลัย ทั้ง 4 แห่งนี้ไม่ได้มุ่งตอบสนองยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคมไทยเท่านั้น แต่ยังมุ่ง สร้างความร่วมมือทางการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมระหว่าง 4 ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสันติสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างช่วยเหลือเกื้อกูลกันอีกด้วย (วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย. 2557: ออนไลน์)

7.9 การจัดการเรียนรู้

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมีปรัชญาการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นภูมิธรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดดุลยภาพในการใช้ชีวิต รวมไปถึงการมองชีวิต อีกทั้งยังส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นคนและการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ ที่อยู่ในชุมชนห่างไกล โดยจัดให้มีการสอบตรงในพื้นที่ ซึ่งเป็นการสอบคัดเลือกภาคฤดูร้อนตาม มาตรฐานกลางของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และภาคปฏิบัติที่เน้นการนำทักษะในวิถีชีวิตพื้นถิ่น คุณธรรม และทัศนคติต่อชุมชน เช่น การทดสอบด้านปลูกข้าว การทดสอบความรู้เกี่ยวกับต้นไม้ การ แยกขยะ รีไซเคิล เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากเป็นความต้องการของภาคีภาคราชการ ภาคประชาสังคม และ ภาคประชาชนที่หวังจะได้บัณฑิตคืนถิ่นจากคนในพื้นที่ เพื่อมาทำงานในพื้นที่และขับเคลื่อนการทำงาน ของจังหวัด ขณะเดียวกันวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมีการรับนิสิตจากนอกพื้นที่เข้ามาร่วมเรียนรู้ด้วย โดย นิสิตจะเริ่มต้นเรียนวิชาศึกษาทั่วไป (SWU) ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ 2 ปี เช่นเดียวกัน กับนิสิตจากคณะอื่นๆ หลังจากนั้นจึงลงไปเรียนรู้ในพื้นที่ ซึ่งถ้าเป็นสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมจะ ลงพื้นที่จริงที่จังหวัดสระแก้ว 2 ปี แต่ถ้าเป็นสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรมจะลงพื้นที่จริงที่จังหวัด ตาก 2 ปี โดยขณะที่เรียนวิชาศึกษาทั่วไปนั้น จะเน้นการสอนให้นิสิตรู้จักคิดแบบเปรียบเทียบ ระหว่าง ระบบกระแสหลักและระบบกระแสทางเลือก ไม่ว่าจะเป็นประเด็นของกระแสวัฒนธรรม กระแส การเกษตร กระแสสังคม นิเวศวิทยา เพื่อให้นิสิตเข้าใจกระบวนการคิดก่อนจะไปตอบหรือแก้ปัญหา ชุมชนได้โดยไม่ย้อนกลับมาใช้วิธีการของกระแสหลักอีก และแม้ว่าจะต้องเรียนที่องค์กรฯ แต่จะมี กระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นิสิตลงพื้นที่เพื่อไปเรียนรู้กับปราชญ์ชาวบ้านและเปิดโลก ทัศน์ให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยหวังให้นิสิตได้เรียนรู้ความเป็นชุมชน เห็นการเคลื่อนไหวต่างๆ เพื่อเสริมพลังความคิด และเป็นการสะสมเพิ่มพูนความรู้ก่อนนิสิตจะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในการ เรียนชั้นปีที่ 3 การเรียนการสอนของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจึงไม่ใช่เป็นการเรียนเพียงในห้องสี่เหลี่ยม แต่ เป็นการเรียนรู้จากกระบวนการความคิดผ่านการลงพื้นที่เก็บเกี่ยวสาระสำคัญมาประมวลผลจนตกผลึก

เป็นสาระความรู้แบบยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นคนและการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ที่อยู่ในชุมชนห่างไกลเพื่อหวังจะได้ผลผลิตของบัณฑิตคืนถิ่น ที่ถือได้ว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาแบบหนึ่งที่มีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานคิด (สอนสุพรรณ. 2557: ออนไลน์)

7.10 การติดตามผลการศึกษา

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดการศึกษาสำหรับนิสิตรุ่นที่ 1 ในปีการศึกษา 2552 ปัจจุบันมีผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการจัดการภูมิสังคม วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สระแก้ว รุ่นที่ 1 ในปี 2556 เป็นจำนวน 42 คน ทำงานในบริษัทมหาชนที่รับผิดชอบงาน CSR (Corporate Social Responsibility) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ บริษัทเอกชน รวม 34 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ศึกษาต่อ 1 คน และประกอบอาชีพส่วนตัว 6 คน ขณะที่นิสิตหลักสูตรการจัดการภูมิวัฒนธรรม วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตาก จำนวน 48 คน กำลังศึกษาในชั้นปีสุดท้าย (วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย. 2557จ: ออนไลน์)

สรุปได้ว่า วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้น มีปรัชญาการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดดุลยภาพในการใช้ชีวิต อีกทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นคนและการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ที่อยู่ในชุมชนห่างไกล โดยจัดให้มีการสอบตรงในพื้นที่ โดยเป็นการสอบคัดเลือกภาคทฤษฎีตามมาตรฐานกลางของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และภาคปฏิบัติที่เน้นการนำทักษะในวิถีชีวิตพื้นถิ่น มุ่งสร้างคุณธรรม และทัศนคติที่ดีต่อชุมชน เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพ และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ที่มีไปช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา สามารถสรุปได้ว่าแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบในหลายๆ ด้านที่แตกต่างกันไป อาทิ การเลือกประกอบอาชีพได้รับคำแนะนำจากผู้ปกครอง บิดา มารดา ครูอาจารย์ ญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท มีความมุ่งมั่นที่จะนำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่น ชื่นชมในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เป็นต้น ซึ่งสามารถรวบรวมได้ 4 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ แรงจูงใจด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น แรงจูงใจด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น แรงจูงใจด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาจเกิดจากปัจจัยเพียงปัจจัยเดียวหรือเกิดจากปัจจัยหลายๆ ด้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเพศ สาขาวิชา ภูมิลำเนา และอาชีพของผู้ปกครองของผู้เรียนในการพิจารณาเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัย เรื่อง แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม จำนวน 132 คน และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรมจำนวน 114 คน ปีการศึกษา 2557 รวม 246 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์อาจารย์ บุคลากรเกี่ยวข้อง และนิสิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert' s Rating Scale) (Likert. 1932: 1-55)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท แล้วจึงนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจแก้ไขและเสนอแนะความเที่ยงตรงของเนื้อหา ตลอดจนสำนวนภาษาให้ชัดเจนเหมาะสมยิ่งขึ้น
4. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ร้อยละ 27 ของ

กลุ่มสูง และร้อยละ 27 ของกลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแต่ละข้อโดยใช้การทดสอบที (t-test) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.761 ขึ้นไป (Ferguson. 1981: 180) มาใช้เป็นข้อคำถาม ได้ข้อคำถาม 45 ข้อ

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .942

7. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อปรับปรุงแก้ไขและให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สาขาวิชา ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert. 1932: 1-55)

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดยใช้แนวความคิดของเบสท์ (Best. 1961: 182) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ
อยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ
อยู่ในระดับกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ
อยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล
ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอ
ความอนุเคราะห์จากคณบดีวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบสอบถามไปทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนิสิต
ในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ และเก็บรวบรวม
แบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 246 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา 241 ฉบับ
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่
กำหนดไว้ จากนั้นจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)
และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับ
ปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่
ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น

และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน ในกรณีจำแนกตามเพศและสาขาวิชา ใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนภูมิลำเนา และอาชีพของผู้ปกครอง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis Of Variance) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (Ferguson. 1981: 190-380)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (Ferguson. 1981: 41)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) (Ferguson. 1981: 68)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination power) โดยใช้การทดสอบที (t-test dependent) (Ferguson. 1981: 108)

2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 การทดสอบสมมติฐานที่เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบที (t-test Independent) (Ferguson. 1981: 178)

3.2 การทดสอบสมมติฐานที่เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) (Ferguson. 1981: 190-299) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัย
โพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนด
สัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าความถี่
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
f	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน f - distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่สถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมุติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)
และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนิสิต
ระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ
ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้
ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน ในกรณีจำแนกตามเพศและสาขาวิชา ใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนภูมิลำเนา และอาชีพของผู้ปกครอง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis Of Variance) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (Ferguson. 1981: 190-380)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย จำนวน 246 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ทั้งหมด 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.97 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n = 241	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	115	47.72
หญิง	126	52.28
รวม	241	100.00
2. สาขาวิชา		
การจัดการภูมิสังคม	132	54.77
การจัดการภูมิวัฒนธรรม	109	45.23
รวม	241	100.00
3. ภูมิลำเนา		
จังหวัดสระแก้ว	39	16.18
จังหวัดตาก	65	26.97
จังหวัดอื่นๆ	137	56.85
รวม	241	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n = 241	ร้อยละ
4. อาชีพผู้ปกครอง		
รับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	35	14.52
พนักงานบริษัทเอกชน หรือ รับจ้าง	84	34.85
ค้าขาย หรือ ธุรกิจส่วนตัว	54	22.41
เกษตรกร	63	26.14
ไม่ประกอบอาชีพ	5	2.08
รวม	241	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 52.28 โดยศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.77 ส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาจังหวัดอยู่จังหวัดอื่นๆ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 56.85 โดยผู้ปกครองประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน หรือ รับจ้าง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 34.85

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3 – 11

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ	จำนวน (คน) n = 241		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการประกอบอาชีพ	3.78	0.89	มาก
2. ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	2.55	1.48	ปานกลาง
3. ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	4.13	0.87	มาก
4. ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	3.69	0.97	มาก
รวม	3.54	1.05	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ที่นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี
ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพ
เป็นรายข้อ

ด้านการประกอบอาชีพ	จำนวน (คน) n = 241		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า จะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไป พัฒนาศักยภาพของตนเองในการประกอบอาชีพ	4.10	0.73	มาก
2. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า มีโอกาที่จะเพิ่มทักษะทางอาชีพให้สูงขึ้น	3.95	0.76	มาก
3. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะ ต้องการนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพตามที่ตน ต้องการ	3.95	0.84	มาก
4. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะ ต้องการประกอบอาชีพที่มีความมั่นคง	3.95	0.87	มาก
5. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า การเรียนรู้ในด้านนี้จะประกอบอาชีพที่ทำรายได้ดี	3.46	0.90	ปานกลาง
6. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า วิชาที่เรียนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	3.34	1.03	ปานกลาง
7. นิสิตศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า จะสามารถประกอบอาชีพที่มีสภาพแวดล้อม ในการทำงานที่ดี	3.96	0.86	มาก
8. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า มีงานในภาครัฐบาลรองรับ	3.48	1.00	ปานกลาง
9. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า มีงานในภาคเอกชนรองรับ	3.40	0.92	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการประกอบอาชีพ	จำนวน (คน) n = 241		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
10. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า จะนำไปประกอบอาชีพอิสระได้	4.10	0.90	มาก
11. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่า จะช่วยให้นิสิตมีความก้าวหน้าและมีแนวโน้ม ประสบความสำเร็จทางด้านอาชีพเป็นอย่างมาก	3.91	0.88	มาก
12. นิสิตพบเห็นความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จ ในการประกอบวิชาชีพของผู้ที่จบสาขาวิชานี้	3.71	0.95	มาก
รวม	3.78	0.89	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 8 และข้อ 9 นิสิตมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี
ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำตามคำแนะนำ
ของผู้อื่น เป็นรายชื่อ

ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	จำนวน (คน) n = 241		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
13. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะผู้ปกครองสนับสนุนให้มาศึกษา	3.35	1.18	ปานกลาง
14. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะญาติพี่น้องแนะนำให้มาศึกษา	2.66	1.22	ปานกลาง
15. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะรุ่นพี่ในโรงเรียนแนะนำให้มาศึกษา	2.25	1.21	น้อย
16. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะเพื่อนชักชวนให้มาศึกษา	2.37	1.28	น้อย
17. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะครู-อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้มาศึกษา	2.75	1.49	ปานกลาง
18. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะอาจารย์ของสถาบันแห่งนี้แนะนำให้มาศึกษา	2.47	3.03	น้อย
19. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะศิษย์เก่าของสถาบันแห่งนี้แนะนำให้มาศึกษา	2.16	1.25	น้อย
20. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะรุ่นพี่ที่กำลังเรียนอยู่ในสถาบันแห่งนี้ ชักชวนให้มาศึกษา	2.18	1.24	น้อย
21. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะผู้ปกครองต้องการให้เป็นแบบอย่างการเรียนแก่ญาติพี่น้อง	2.78	1.39	ปานกลาง
รวม	2.55	1.48	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัย
โพนวิทย์วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 15 ข้อ 16 ข้อ 18 ข้อ 19 และ ข้อ 20 นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ใน
ระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี
ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไป
พัฒนาท้องถิ่น เป็นรายชื่อ

ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	จำนวน (คน) n = 241		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
22. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะชุมชนที่ตนอยู่ประสบปัญหาต่างๆ	3.41	1.17	ปานกลาง
23. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการทำงานที่บ้านเกิดของตน	3.92	1.08	มาก
24. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ใหม่ๆที่ได้เรียนไปพัฒนาชุมชน	4.23	0.83	มาก
25. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปรัชญาร่วมสมัย เพื่อนำไปปรับใช้ ในชุมชน	4.27	0.80	มาก
26. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในเรื่องวิกฤติโลก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปใช้ในการเฝ้าระวังมิให้เกิดวิกฤติในชุมชน	4.17	0.89	มาก
27. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในด้านต่างๆ เช่น การจัด การพลังงานทดแทน เพื่อนำไปปรับใช้ในชุมชน	4.17	0.85	มาก
28. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้เพื่อนำไปใช้ใน การจัดการพื้นที่ทางการเกษตร	4.16	0.91	มาก
29. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น	4.25	0.72	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	จำนวน (คน) n = 241		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
30. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ไปใช้ในการสร้างพลังร่วมชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหา	4.32	0.71	มาก
31. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม	4.37	0.74	มาก
รวม	4.13	0.87	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 22 ที่ นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี
ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงและหลักสูตร
สถานศึกษา เป็นรายชื่อ

ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน (คน) n = 241		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
32. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยเป็นที่รู้จักในชุมชน	3.27	1.21	ปานกลาง
33. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะศิษย์เก่าของสถาบันสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันให้เป็นที่รู้จักในสังคม	3.22	1.16	ปานกลาง
34. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมีความภาคภูมิใจในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	3.67	1.02	มาก
35. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีชื่อเสียงในการจัดการเรียนการสอน	3.71	1.07	มาก
36. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.68	0.89	มาก
37. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะโครงสร้างหลักสูตรของวิทยาลัยมีความเหมาะสม	3.86	0.89	มาก
38. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน	3.72	1.02	มาก
39. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะเห็นว่าคณาจารย์มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้อย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ	3.84	0.85	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน (คน) n = 241		ระดับแรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
40. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะการ สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อเน้นการสอบวัด ความสามารถด้านวิชาชีพ มากกว่าด้านวิชาการ	3.82	0.80	มาก
41. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะ หลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการ ของผู้เรียน	3.93	0.81	มาก
42. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะ สาขาวิชาที่เลือกเรียนไม่ยากจนเกินไป	3.71	0.85	มาก
43. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะ ทางสถาบันมีการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมี คุณภาพ	3.87	0.80	มาก
44. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะ ค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความเหมาะสม	3.85	0.92	มาก
45. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะ ได้รับทุนการศึกษาจากทาง มหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.55	1.27	มาก
รวม	3.69	0.97	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัย
โพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 32
และ ข้อ 33 ที่นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี
ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน
จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ	เพศ					
	เพศชาย n = 115		ระดับ แรงจูงใจ	เพศหญิง n = 126		ระดับ แรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการประกอบอาชีพ	3.71	0.63	มาก	3.84	0.51	มาก
2. ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	2.64	1.04	ปานกลาง	2.44	0.92	น้อย
3. ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	4.15	0.54	มาก	4.10	0.62	มาก
4. ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	3.77	0.57	มาก	3.62	0.61	มาก
รวม	3.57	0.69	มาก	3.50	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีเพศชาย มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเพศหญิงมีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและหญิงมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นที่นิสิตเพศชายมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง และนิสิตเพศหญิงมีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี
ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน
จำแนกตามสาขาวิชา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ	สาขาวิชา					
	การจัดการ ภูมิสังคม n = 132		ระดับ แรงจูงใจ	การจัดการ ภูมิวัฒนธรรม n = 109		ระดับ แรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการประกอบอาชีพ	3.79	0.61	มาก	3.76	0.52	มาก
2. ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	2.40	0.99	น้อย	2.69	0.94	ปานกลาง
3. ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	4.17	0.55	มาก	4.07	0.61	มาก
4. ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	3.72	0.59	มาก	3.65	0.59	มาก
รวม	3.52	0.69	มาก	3.54	0.67	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมและสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมและสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรมมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นที่นิสิตในสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมมีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย และนิสิตในสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรมมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิภาค

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ	ภูมิภาค								
	จังหวัดสระแก้ว n = 39		ระดับ แรงจูงใจ	จังหวัดตาก n = 65		ระดับ แรงจูงใจ	จังหวัดอื่นๆ n = 137		ระดับ แรงจูงใจ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการประกอบอาชีพ	3.88	0.53	มาก	3.75	0.57	มาก	3.76	0.59	มาก
2. ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	2.64	0.86	ปานกลาง	2.40	0.85	น้อย	2.56	1.07	ปานกลาง
3. ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	4.21	0.49	มาก	4.06	0.57	มาก	4.13	0.60	มาก
4. ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	3.87	0.50	มาก	3.54	0.60	มาก	3.71	0.59	มาก
รวม	3.65	0.59	มาก	3.43	0.65	ปานกลาง	3.54	0.71	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสระแก้ว และ จังหวัดอื่นๆ มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดตากมีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตาก และจังหวัดอื่นๆ มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นที่นิสิต ที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดอื่นๆ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง และนิสิตที่มี ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดตากมีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ	อาชีพของผู้ปกครอง														
	ราชการ		ระดับ แรงจูงใจ	รับจ้างฯ		ระดับ แรงจูงใจ	ทำธุรกิจฯ		ระดับ แรงจูงใจ	เกษตรกร		ระดับ แรงจูงใจ	ไม่ทำงาน		ระดับ แรงจูงใจ
	n = 35			n = 84			n = 54			n = 63			n = 5		
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1.ด้านการประกอบอาชีพ	3.69	0.73	มาก	3.80	0.45	มาก	3.79	0.66	มาก	3.75	0.55	มาก	3.95	0.46	มาก
2.ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	2.36	0.93	น้อย	2.76	1.01	ปานกลาง	2.42	1.03	น้อย	2.38	0.88	น้อย	3.09	1.02	ปานกลาง
3.ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	4.04	0.64	มาก	4.08	0.63	มาก	4.18	0.55	มาก	4.18	0.49	มาก	4.16	0.66	มาก
4.ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	3.77	0.55	มาก	3.80	0.54	มาก	3.61	0.68	มาก	3.56	0.58	มาก	3.77	0.68	มาก
รวม	3.47	0.71	มาก	3.61	0.66	มาก	3.50	0.73	ปานกลาง	3.47	0.63	ปานกลาง	3.74	0.71	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนหรือรับจ้าง และไม่ได้ประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกร มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาชีพของผู้ปกครองของนิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาอยู่ในระดับมาก เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นที่นิสิตที่มีผู้ปกครองรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกรมีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย และนิสิตที่มีผู้ปกครองเป็นพนักงานบริษัทเอกชนหรือรับจ้าง และผู้ปกครองไม่ได้ประกอบอาชีพมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน ในกรณีจำแนกตามเพศและสาขาวิชา ใช้การทดสอบที ส่วนภูมิลำเนาและอาชีพของผู้ปกครอง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังแสดงในตาราง 12 – 16

ตาราง 12 การเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ	n = 241				t	p
	เพศชาย n = 115		เพศหญิง n = 126			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการประกอบอาชีพ	3.71	0.63	3.84	0.51	-1.73	0.085
2. ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	2.64	1.04	2.44	0.92	1.62	0.107
3. ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	4.15	0.54	4.10	0.62	0.63	0.527
4. ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	3.77	0.57	3.62	0.61	1.92	0.056
รวม	3.57	0.69	3.50	0.67	0.61	0.194

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีเพศชายและเพศหญิง มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ	n =241				t	p
	ภูมิสังคม n = 132		ภูมิวัฒนธรรม n = 109			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการประกอบอาชีพ	3.79	0.61	3.76	0.52	0.32	0.751
2. ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	2.40	0.99	2.69	0.94	-2.29	0.023
3. ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	4.17	0.55	4.07	0.61	1.32	0.187
4. ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา	3.72	0.59	3.65	0.59	1.03	0.305
รวม	3.52	0.69	3.54	0.67	0.09	0.316

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมและสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 การเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิภาค

แรงจูงใจ	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.25	0.75	0.473
	ภายในกลุ่ม	238	78.38	0.33		
	รวม	240	78.87			
2.ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.71	0.86	0.89	0.413
	ภายในกลุ่ม	238	229.17	0.96		
	รวม	240	230.88			
3.ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนา ท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.58	0.29	0.87	0.421
	ภายในกลุ่ม	238	79.69	0.34		
	รวม	240	80.27			
4.ด้านชื่อเสียงและหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.99	1.49	4.36	0.014
	ภายในกลุ่ม	238	81.49	0.34		
	รวม	240	84.48			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	0.72	1.72	0.330
	ภายในกลุ่ม	238	117.18	0.49		
	รวม	240	118.62			

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่
วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา
จำแนกตามภูมิภาค เป็นรายคู่

ภูมิภาค	$\bar{X}$	ภูมิภาค		
		จังหวัดสระแก้ว	จังหวัดตาก	จังหวัดอื่นๆ
		3.87	3.54	3.72
จังหวัดสระแก้ว	3.87	*		
จังหวัดตาก	3.54			
จังหวัดอื่นๆ	3.72			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดสระแก้ว มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่
วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่าง
จากนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆ ไม่พบ
ความแตกต่าง

ตาราง 16 การเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

แรงจูงใจ	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.60	0.15	0.45	0.769
	ภายในกลุ่ม	236	78.27	0.33		
	รวม	240	78.87			
2.ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	4	8.82	2.21	2.34	0.056
	ภายในกลุ่ม	236	222.05	0.94		
	รวม	240	230.87			
3.ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนา ท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	4	0.73	0.18	0.55	0.702
	ภายในกลุ่ม	236	79.54	0.34		
	รวม	240	80.27			
4.ด้านชื่อเสียงและหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	2.72	0.68	1.96	0.101
	ภายในกลุ่ม	236	81.76	0.35		
	รวม	240	84.48			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	4	3.22	0.81	1.33	0.407
	ภายในกลุ่ม	236	115.41	0.49		
	รวม	240	118.63			

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ภูมิภาค และอาชีพของผู้ปกครอง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม จำนวน 132 คน และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรมจำนวน 114 คน ปีการศึกษา 2557 รวม 246 คน โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.97
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 45 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .942

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในข้อที่ 1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน ในกรณีจำแนกตามเพศและสาขาวิชา ใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนภูมิลำเนา และอาชีพของผู้ปกครอง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis Of Variance) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (Ferguson. 1981: 190-380)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. นิสิตระดับปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นที่นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง
2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
4. นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
5. นิสิตที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. นิสิตระดับปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยเป็นคณะวิชาหนึ่งในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เกิดขึ้นภายใต้แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดที่มุ่งการพัฒนาแบบยั่งยืน มีการผลิตบัณฑิตคืนถิ่นที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างงาน กระจายงานออกสู่ชนบท อีกทั้งรูปแบบการเรียนการสอนมีลักษณะเป็นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีที่ให้นิสิตได้ลงมือทำ ลองผิดลองถูกด้วยตนเอง มีคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความสามารถ โครงสร้างหลักสูตรของภาควิชามีความเหมาะสมกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลรอบข้างและได้รับการยกย่องจากบุคคลในสังคม ซึ่งเป็นการยกระดับฐานะทางสังคมให้สูงขึ้น สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาศักยภาพของตนเองได้เป็นอย่างดี เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น ดังที่ พจน์ สะเพียรชัย (2526 : 8) ได้กล่าวถึงเหตุจูงใจในการศึกษาระดับต่างๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่า นับวันจะมีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยพื้นฐานอีกประการหนึ่ง ที่จะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์เช่นเดียวกับปัจจัยด้านอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เมื่อทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา เช่นนี้การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการและใฝ่หา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541: 48) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ของนักเรียนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับเหตุจูงใจด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ด้านการยอมรับในสังคม และด้านความถนัด ความสนใจในวิชาชีพเป็นแรงจูงใจระดับมาก และงานวิจัยของ วิชา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย (2544: 58) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ พบว่าระดับแรงจูงใจโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น และด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นที่นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมุ่งพัฒนาศักยภาพของนิสิตที่มีคุณภาพสู่สังคม โดยมองว่าระบบการศึกษากระแสหลักมุ่งให้ความรู้ในศาสตร์เฉพาะทาง ทำให้นิสิตนักศึกษาที่จบออกไปทำงานได้เฉพาะอย่าง ส่วนวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมุ่งให้นิสิตได้เรียนรู้หลายด้าน หลายมิติ มีการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ มุ่งให้เกิดกระบวนการคิด วิพากษ์ตามความเป็นจริง ทำงานได้โดยไม่ต้องรอตลาดแรงงาน เพราะบัณฑิตสามารถสร้างงานได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ มาเรียม ยะสะแต (2542: 12) ที่กล่าวว่า การศึกษาถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองตามขีดความสามารถและโอกาสที่เอื้ออำนวย เนื่องจากมนุษย์ต้องการอยู่

ในสังคมอย่างมีความสุข มนุษย์ที่ได้รับการศึกษาจะสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ ลีทองอิน (2533: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา คือปัจจัยในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุดคือความรู้ทางสาขาพลศึกษาที่ช่วยให้หางานได้หลายทาง เห็นว่ามีช่องทางเรียนต่อได้สูงขึ้นหลายสถาบัน เห็นว่ามีทางหารรายได้พิเศษ และเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541: 81) ที่ได้ศึกษาเหตุผลใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เหตุสนใจในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพมีเหตุผลใจอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ อังสนา สารเชวตร (2547: 83) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสามารถหางานทำได้

1.2 นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการเรียนในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยนั้น ผู้เรียนจะต้องมีใจรัก มีความสนใจ และมีพื้นฐานที่เพียงพอต่อการเข้าศึกษา ดังนั้น คำแนะนำจึงเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้เกิดแรงกระตุ้นให้ผู้เลือกศึกษาได้มีแนวความคิดที่หลากหลายขึ้น แต่ไม่ใช่เหตุผลหลักในการตัดสินใจ ทั้งนี้ยังรวมไปถึงความมุ่งมั่น ความประทับใจส่วนตัวซึ่งจะมีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกศึกษาในสาขาวิชาที่ตนสนใจ ดังที่ มาสโลว์ (Maslow, 1943: 370-396) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ในขั้นที่ 5 คือ ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตามสภาพที่แท้และพัฒนาตามศักยภาพของตน เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริง ถ้าที่ตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ประารถนาจะเป็นคนดีที่สุดในที่จะสามารถทำได้ ทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ความรู้สึก ยอมรับตนเองทั้งในส่วนดีและส่วนเสียของตนเอง ที่สำคัญที่สุดก็คือการมีสติที่จะยอมรับว่าตนใช้กลไกใดในการป้องกันตนเองและพยายามที่จะเลิกใช้ และเปิดโอกาสให้ตนเองได้เผชิญกับความจริงของชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย รู้สึกตื่นเต้น และมีความหมาย ทั้งนี้ วัชร ทรัพย์มี (2522: ไม่ปรากฏหน้า) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลจะใช้พิจารณาญาณในการตัดสินใจเลือกโดยการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน แม้ว่าบุคคลบางคนจะเลือกอาชีพหรือเลือกศึกษาต่อตามเพื่อนสนิทของตน เพราะเมื่อพิจารณาและวิเคราะห์ดูตัวเองแล้วสามารถจะกระทำตามแบบเพื่อนได้ จึงเลือกเข้าศึกษาต่อตามเพื่อน รวมทั้งอิทธิพลทางครอบครัวก็มีส่วนต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งความปรารถนาของพ่อแม่ แต่ที่สุด

แล้วส่วนใหญ่จะไม่ได้ทำตามความต้องการของผู้อื่นเพียงอย่างเดียว ดังนั้นนักศึกษาจึงมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธณีญา วิเชียร (2547: 81) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในโครงการบริการวิชาการภายนอก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นเป็นเหตุจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยถูกสร้างขึ้นมาจากการที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดและปรัชญาอื่นที่นำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน รวมทั้งเพื่อให้บริการกิจการบริการวิชาการแก่สังคมเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้โครงการโพธิวิชชาลัยที่จังหวัดสระแก้ว มีเหตุผลมาจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ป่าต้นน้ำถูกทำลาย ฯลฯ และโครงการโพธิวิชชาลัยที่จังหวัดตาก มีเหตุผลมาจากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในชุมชน ดังนั้นนิสิตส่วนใหญ่จึงมองว่าการศึกษาในสาขาวิชานี้ทำให้ตนได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้นิสิตบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต ดังที่ เมอร์เรย์ (Murray. 1938: 67-79) ได้กล่าวถึงความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพสังคม เช่น ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น เป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่นให้พ้นจากภัยอันตรายต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัญญา พัดเปีย (2539: 81-84) ที่ได้ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า โดยรวมนิสิตมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าการประกอบอาชีพครูเปิดโอกาสให้ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม การเสียสละแรงกายและแรงใจในการช่วยสอนให้เด็กได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่ทำให้นิสิตภาคภูมิใจ และช่วยให้นิสิตบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต นอกจากนี้ เจริญ โชตพันธุ์ (2526: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษาให้เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพครูว่าต้องการช่วยเหลือสังคมและคนอื่นๆ มากเป็นอันดับแรก ในขณะที่ ณัฐนันท์ ธรรมธิดา (2541: 87-88) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า แรงจูงใจด้านช่วยเหลือสังคมอยู่ในระดับมาก และพรเทพ ลีทองอิน (2533: 69) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ในด้านปัจจัยด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ พบว่า นักศึกษาเลือกเรียนในสาขาวิชานี้โดยมองว่าการเรียนในด้านนี้จะประกอบอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

1.4 นิติมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
 วิโรฒ ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่มีชื่อเสียง อีกทั้งในอดีตยังมีวิทยาลัยครูอยู่ในสังกัดตั้งอยู่ใน
 ภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ จึงทำให้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก นอกจากนี้คณาจารย์ของสถาบันเป็นผู้ที่มี
 ความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญที่ได้รับการยอมรับ และทางมหาวิทยาลัยยังได้มีการพัฒนา
 ทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และผสมผสานสัมพันธ์กับ
 ชุมชน จากร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบัน
 ทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาสังคม มุ่งบริการทางด้านวิชาการ สนับสนุน ส่งเสริม ปกป้อง
 จริยธรรม เสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในการสืบสาน และเสริมสร้างภูมิปัญญา
 จากแนวคิดใหม่ของทางมหาวิทยาลัยที่มุ่งให้วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมีหลักสูตรการเรียนการสอนตาม
 แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งผลิตบัณฑิตคนดีที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างงาน กระจายงานออกสู่
 ชนบท ส่งผลให้แรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ด้านชื่อเสียงและหลักสูตร
 สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังที่ บุญชม ศรีสะอาด (2546: 6) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาถือเป็น
 แบบแผน แนวทาง หรือ ข้อกำหนดของการจัดการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดย
 ส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพที่สูงสุดของตนเอง รวมถึงมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิด
 การเรียนรู้สะสม ที่จะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิวา ประสพ
 สันต์ (2543: 114) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยาการศึกษา
 ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยของสถาบันการศึกษาของรัฐ พบว่า ความศรัทธาต่อ
 สถาบันที่ศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยาการศึกษา ทั้งนี้
 วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย (2544: 52) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา
 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบึงกุ่มพิตรพิมุขมหาเมฆ พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อ
 ระดับปริญญาตรี ด้านชื่อเสียงของสถาบันอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ งานวิจัยของ ระวีพร วีระจันทร์
 (2553: 74) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อภาคศึกษานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ
 โดยมีแรงจูงใจมาจากชื่อเสียงของสถาบัน อันเนื่องมาจากสถาบันที่เข้าศึกษามีชื่อเสียงในด้านของการ
 ผลิตบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน คณาจารย์เป็นผู้มีชื่อเสียงทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน
 และมีความเชี่ยวชาญในการสอนเป็นอย่างดี และงานวิจัยของ เปรมชัย สโรบล (2542: 68) ที่วิจัยเรื่อง
 เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักเรียน
 เตรียมทหารมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนต่อด้านชื่อเสียงและหลักสูตรของสถาบันอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัย

โพธิวิฑฒาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ภูมิลำเนา และอาชีพของผู้ปกครอง สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิง มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิฑฒาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนในแต่ละสาขานี้ เป็นความพึงพอใจส่วนตัวในแต่ละบุคคล อีกทั้งนิสิตเป็นคนที่สนใจในสิ่งที่สังคมเดียวกัน มีวัฒนธรรม การดำรงชีวิต และมีอาชีพคล้ายคลึงกัน ดังนั้น เพศจึงไม่ส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงก็สามารถเลือกศึกษาในสาขาวิชาตามที่ต้องการได้ ดังที่ เอนก สิทธิประศาสน์ (ม.ป.ป.: 1) ที่กล่าวว่า ปัจจุบัน บทบาทและฐานะของสตรีไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก เช่น กฎหมายให้การยอมรับสิทธิเท่าเทียม บุรุษจึงทำให้สตรีมีบทบาทในสังคมมากขึ้น และสามารถศึกษาวิชาการหรือประกอบอาชีพต่างๆ ได้ เท่าเทียมกับบุรุษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทา ศรีสงทรัพย์ (2545: 50) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตชายและหญิงมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับกับ อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539: 77) ที่ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตชายและหญิงมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ ทองวรรณ ศิริวรรณ (2543: 60) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ และการจัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว พบว่า นักศึกษาเพศชายและหญิงในคณะเศรษฐศาสตร์และการจัดการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิฑฒาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และด้านการประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการศึกษาของนิสิตและสาขาวิชาการศึกษาการจัดการภูมิสังคมและสาขาวิชาการศึกษาการจัดการภูมิวัฒนธรรมมีหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมไปถึงวิธีการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน แต่ทั้ง 2 สาขาวิชาต่างก็มีการจัดการศึกษาภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเช่นเดียวกัน อีกทั้งจุดมุ่งหมายสูงสุดของนิสิตคือการได้ศึกษาในระดับเดียวกัน แม้ว่านิสิตจะได้รับการศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายในอนาคตเช่นเดียวกัน จึงมีความสนใจและต้องการมีความรู้และทักษะวิชาชีพ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาให้อาชีพที่ตนสนใจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ ปฐม นิคมานนท์ (2528: 321) กล่าวว่า ผู้คนเข้ามาศึกษาเพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพ ด้านความรู้ เพื่อจะได้ทำงานที่ตนเองชอบ และมีรายได้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์จิรา วงษ์บุญงาม

(2549: 65) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนิสิตระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ (ต่อเนื่อง 2 ปี) โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ วริพร นิลदानวงศ์ (2544: 59) ที่ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เลือกเรียนวิชาเอกต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมทุกด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการเลือกศึกษาในแต่ละสาขานั้น นิสิตอาจจะมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นๆ เช่น คนในครอบครัว เพื่อนสนิท ครูอาจารย์ เป็นต้น ซึ่งแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน การแนะนำจึงแตกต่างกัน เพราะการตัดสินใจเลือกเรียน อาจจะไม่ได้อิงอยู่กับนิสิตเพียงคนเดียว บางคนอาจต้องยึดบุคคลรอบๆ ประกอบด้วย อาทิเช่น นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมส่วนใหญ่ นิสิตมุ่งหมายที่จะกลับไปพัฒนาบ้านเกิด คำแนะนำ หรือเหตุผลจากทางครอบครัวจึงอาจเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาในสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม ดังนั้น การที่นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในแต่ละสาขานั้นย่อมขึ้นอยู่กับหลายเหตุผลที่ทำให้นิสิตมีแรงจูงใจด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นแตกต่างกัน ดังที่ แมคเคลแลนด์ (เรวัตร์ ชาตวิศิษฐ์. 2555: 89; อ้างอิงจาก Mowen; & Minor. 1998: 167-168) กล่าวว่า ความต้องการของคนที่จะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ มี 3 ประการ หนึ่งในนั้น คือ ความต้องการความผูกพัน เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น มีความต้องการสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ซึ่ง แมคเคลแลนด์ได้สรุปผู้ที่มีความต้องการทางด้านนี้สูงไว้ว่า พวกนี้ได้จัดลำดับความสำคัญ ความต้องการที่อยากอยู่ร่วมกับผู้อื่นมากกว่าความต้องการเพื่อความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพิกา หล่อหลอม (2546: 75) ที่ได้ศึกษาเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เรียนวิชาเอกแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษา รายด้านแตกต่างกัน และงานวิจัยของ พจมาศ กาญจนสุนทร (2546: 86) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการ เลือกเรียนวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครู ด้านการชักจูงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และด้านประกอบอาชีพ ด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตที่เลือกศึกษาต่อในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยโดยส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีพื้นฐานครอบครัว

ที่มีแนวคิดที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีอุดมการณ์หรือแนวทางที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือมีความมุ่งมั่นที่จะกลับไปพัฒนาบ้านเกิด อันเป็นสิ่งที่อยู่ในพื้นฐานของจิตใจ อีกทั้งเทคโนโลยีและการสื่อสารในปัจจุบันมีความทันสมัย สามารถเข้าถึงทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ไม่ว่ามีภูมิลำเนาอยู่ที่ใดแต่ละบุคคลก็จะมีความรู้ ความคิด ไม่แตกต่างกัน หรือปฏิบัติตนคล้ายๆ กัน โดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมโยง ดังที่ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542: 140) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจทางสังคมว่าเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ในสังคม ซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากสิ่งเร้าที่เป็นบุคคล หรือจากวัตถุที่มองเห็นได้ จับต้องได้ หรือมาจากภาวะทางสังคมที่มองไม่เห็นก็ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พจมาศ กาญจนสุนทร (2546: 86) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครู ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านการประกอบอาชีพ และด้านความสนใจของตนเองไม่แตกต่างกัน และ สุชาติ แก้วเอียน (2549: 60) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อทุกด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ หรือ สถานที่ตั้งของแต่ละสาขาวิชาของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยที่ต่างกัน และวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยเปิดการเรียนการสอนขึ้นครั้งแรกที่จังหวัดสระแก้ว ทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดสระแก้วมีความสนใจในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมากกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดตาก อีกทั้งนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดตากบางส่วนเป็นชาวไทยภูเขาซึ่งอาจจะให้ความสำคัญกับการไม่ต้องเดินทางไปไกลจากสังคมที่ตนคุ้นเคย และไม่ได้ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษามากนัก ส่วนนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสระแก้วมีความเป็นสังคมเมืองมากกว่าจึงให้ความสำคัญกับชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษามากกว่า ดังที่ เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525: 19-20) ได้กล่าวถึงเหตุจูงใจในการศึกษาต่อว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มุทิตา คุยเพียภูมิ (2552: 53-54) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านลักษณะของสถาบันไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ สุชาติ แก้วเอียน (2549: 60) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อทุกด้านไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ วิรัตน์ บางเจริญทรัพย์ (2547: 60) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและความพึงพอใจในสถาบันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ

สวนสุนันทา พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเรียนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 นิสิตที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตจะสนใจศึกษาในสาขาวิชาใด ย่อมเกิดจากการเล็งเห็นถึงความถนัด ความชอบ หรือเรียนในสาขาวิชาที่ตนสนใจก่อนสิ่งอื่น ดังที่ สีนานู สุทธจินดา (2543: 44) กล่าวว่า โดยปกติผู้เรียนมักจะได้รับอิทธิพลมาจากการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง แต่ก็ไม่ส่งผลกับนิสิตมากนัก อีกทั้ง วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่เริ่มมีวุฒิภาวะ เริ่มที่จะสนใจโลกของงาน และการแสวงหาความหมายของชีวิต ต้องเผชิญกับการเรียกร้องของสังคมที่ต้องการให้เตรียมตัวเพื่อการทำมาหาเลี้ยงชีพ ทำให้นิสิตมุ่งแสวงหาการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนทิพย์ พงษ์ศาสตร์ (2546: 98) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีสอบตรงของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีบิดามารดา ผู้ปกครอง ที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ มุขिता คุยเพียภูมิ (2552: 66) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า นักศึกษาที่มีบิดามารดา ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เพื่อให้ให้นิสิตที่มีความสนใจศึกษาในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม และสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม ได้สำเร็จการศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ดังนั้นทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยควรจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้นิสิตได้มีโอกาสในการฝึกฝนลงพื้นที่จริง มีการทำการวิจัย หรือมีการจำลองเหตุการณ์สมมติ เพื่อให้นิสิตได้รู้จักการแก้ไขปัญหาหลากหลายรูปแบบโดยอยู่ในสายตาอาจารย์ ให้นิสิตได้มีโอกาสลองผิดลองถูก โดยมีอาจารย์เป็นผู้ให้คำแนะนำ เพื่อให้นิสิตเกิดความชำนาญ และมีโอกาสได้ทำงานในท้องถิ่นตนเองอย่างเหมาะสมเมื่อสำเร็จการศึกษา

2. แรงจูงใจด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยยังเป็นคณะที่ใหม่ จึงยังไม่ค่อยมีรุ่นพี่ในคณะ หรือครู อาจารย์ที่สามารถแนะนำนักเรียนได้ ดังนั้น ทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจึงควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์คณะให้มากขึ้น หรือมีการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเพื่อให้ครู อาจารย์ สามารถแนะนำหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนของคณะได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. แรงจูงใจในด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านิสิตที่เลือกเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยเป็นนิสิตที่มีความสนใจหรือมีอุดมการณ์ส่วนตัวที่จะนำความรู้ไปช่วยเหลือตนเองหรือผู้อื่น หรือต้องการให้ท้องถิ่นของตนได้รับการพัฒนาให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ โดยการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ดังนั้น ทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยควรจะรักษาคุณภาพและพัฒนาโครงการผลิตภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพ เพื่อให้นิสิตสามารถนำความรู้ที่ได้กลับไปพัฒนาบ้านเกิดของตนเองให้มีอยู่มีกิน สามารถดูแลตนเองและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง

4. แรงจูงใจในด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยควรจะรักษาคุณภาพมาตรฐาน และสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักในสังคมมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม การบริการนิสิต ฯลฯ เพื่อที่บุคคลภายนอกจะได้รับทราบและเกิดความสนใจ เข้าศึกษาในสถาบันแห่งนี้ด้วยความภาคภูมิใจต่อไป

5. แรงจูงใจจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเพศหญิงมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ น้อยกว่านิสิตเพศชาย ดังนั้นทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์คณะ โดยเจาะกลุ่มผู้เรียนที่เป็นเพศหญิงให้มากขึ้น และมีการแนะนำให้ผู้เรียนได้ทราบว่า เพศไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนในคณะวิชานี้

6. แรงจูงใจจำแนกตามสาขาวิชา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมและสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีที่ทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยควรจะรักษาคุณภาพของตนเองไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมมีแรงจูงใจในด้านการทำตามคำแนะนำของผู้อื่นน้อยกว่านิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาการจัดการภูมิวัฒนธรรม ดังนั้นทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจึงควรจัดการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคมในชุมชน และในโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และ

เพื่อให้ครู อาจารย์ สามารถแนะนำหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

7. แรงจูงใจจำแนกตามภูมิลำเนา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดตากมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ น้อยกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสระแก้วและจังหวัดอื่นๆ ดังนั้นทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยควรจัดการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้คนในชุมชน และในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดตากให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดตากเกิดความสนใจที่จะมาศึกษาต่อที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมากขึ้น

8. แรงจูงใจจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกร มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ น้อยกว่านิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนหรือรับจ้าง และไม่ได้ประกอบอาชีพ ดังนั้นทางวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจึงควรจัดการประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองและคนในชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญ และความน่าสนใจของคณะวิชานี้ เพื่อให้ผู้ปกครองมีข้อมูลที่สามารถแนะนำให้ผู้เรียนเข้าศึกษาในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องความคาดหวังของนิสิตก่อนเข้าศึกษาและหลังจากสำเร็จการศึกษาในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยละเอียดในด้านต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา การปฏิบัติงาน และความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตจากวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันตยา เพิ่มผล. (2541). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายเอกสารและตำรา
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- กันยา สุวรรณแสง. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: บำรุงสาสน์.
- กึ่งแก้ว เขียมแหล่ม. (2542). *สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณี คำชาย. (2542). *จิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เกษมสันต์ แหวนทด. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เขียน วันนีย์ตระกูล. (2557). *แรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างไร*. สืบค้นเมื่อ 4
เมษายน 2557, จาก <http://lanna.mbu.ac.th>
- จันทร์จิรา วงษ์บุญงาม. (2549). *แรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำเริญ จันทร์ศักดิ์. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจริญ โชติพันธุ์. (2526). *ค่านิยมในอาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี*. ปรินทิพนิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2525). (ธันวาคม 2524-มกราคม 2525). *ความต้องการทางการศึกษา: โอกาส
และทางเลือก*. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 16(2): 19-20.
- ฉัตรทิพย์ ทานาเวช. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัญญา จันทร์สมดี. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาลินี สุทธิ. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- ณัฐนันท์ ธรรมธิดา. (2541). แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในเขต กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เต็มศักดิ์ คทวณิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ทรงกลด กลิ่นหอม. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสาย อาชีวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาปี 2545
กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ป่าน้ำ) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์
ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ทรงพล ภูมิพัฒน์. (2540). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอสอาร์ปรีนติ้ง.
- ทองวรรณ ศิริวรรณ. (2543). แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองหล่อ นาคหอม. (2535). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 – 2534. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศน ฅ สงขลา. (2538). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ประเภทกรรมของ
ผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
กลุ่มภาคใต้. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526, ตุลาคม-ธันวาคม). เรียนเพื่ออะไร. วิทยาจารย์. 4: 32-35.
- ธนพร วรรณทวี. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นียมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธรร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. ชลบุรี:
ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นนทยา ศิริคุณ และคณะ. (2552). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น:
สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภา นุกขุนทด. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นียมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- นันทวรรณ พิมม่วง. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทา ศรีสงทรัพย์. (2545). แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตปริญญาโทมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา ประเสริฐประศาสน์. (2546). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวม สงวนทรัพย์. (2535). สารัตถกิจวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บัณฑิตคีนถิ่น. (2557). ความรู้สึกที่มีต่อโครงการผลิตบัณฑิตคีนถิ่น. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2557, จาก <http://www.blog.eduzones.com>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.
- บุญมัน ธนาสุวัฒน์. (2537). จิตวิทยาองค์การ. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- บุษบา พันธุ์ณรงค์. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปฐุม นิคมานนท์. (2528). การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- ปัทมา หอมสมบัติ. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาวรรณ ภูพลอย. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยะนุช ชันสาครกิตติ. (2549). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิ่นปิ่นท์ ไกรสุข. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เปรมชัย สโรบล. (2542). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2552). *บัณฑิตคืนถิ่นโพธิวิชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- (2553ก). *ฐานข้อมูล โพธิวิชาลัยแม่สอด มศว ตาก*. กรุงเทพฯ: กริดส์ ดีไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด.
- (2553ข). *โรงเรียนสาธิตชุมชนการเรียนรู้ “สมเด็จพระย่า” โพธิวิชาลัย มศว แม่แจ่ม*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2526). (ธันวาคม 2525-มกราคม 2526). การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน. *วารสาร การศึกษาแห่งชาติ*. 2: 7-35.
- พจมาศ กาญจนสุนทร. (2546). *การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พรเทพ ลีทองอิน. (2533). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชณิญา วิเชียร (2547). *เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในโครงการบริการวิชาการ ภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พาสณา จุลรัตน์. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทราภรณ์ บุญสะอาด. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นียมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภูมิรี อบมลี. (2544). *ปัจจัยจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2539). *ประมวลพระบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธี พระราชทานปริญญาบัตร ตั้งแต่พุทธศักราช 2493– 2537*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2555). *พิธีพระราชทานปริญญาบัตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์และ ปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- มัทธนา วณันเพียะ. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาเรียม ยะสะแต. (2542). ปกิณกะจากกองทุน: ข่าวกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.
- มุกิตา คุยเพียภูมิ. (2552). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โยธิน ศันสนยุทธ. (2530). มนุษย์สัมพันธ์ : จิตวิทยาการทำงานในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิพร นิลदानวงศ์. (2544). สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ระวีพร วีระจันทร์. (2553). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อภาควิชาภาษาอังกฤษคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ระเปียบ อรรถ. (2537). มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพคหกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- รังรอง สีทองดี. (2535). แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- รังสิมา เดชคำแหง. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่งทิพา ประสพสันต์. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยาการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยของสถาบันการศึกษาของรัฐ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู ด้านสงเสปียง. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์, ศ. ดร. (2555, เมษายน). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตอนที่ 13 สมัยใหม่.

วารสาร For Quality. 174(18): 89.

วลัยลักษณ์ แอบจันทรัด. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2522). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

----- (2523). การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วลัญญา พัดเปีย. (2539). ทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2557ก). ประวัติความเป็นมา. สืบค้นเมื่อ 26

เมษายน 2557, จาก <http://bodhi.swu.ac.th/upload/history>

----- (2557ข). พันธกิจ สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2557, จาก <http://bodhi.swu.ac.th>

----- (2557ค). หลักสูตร สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2557, จาก <http://bodhi.swu.ac.th>

----- (2557ง). ชูหลักสูตรศิลปศาสตร การพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2557, จาก http://www.elearneasy.com/shows_news_edu

----- (2557จ). สารคณะบดี สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2557, จาก <http://bodhi.swu.ac.th/upload/dean-message>

วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. (2544). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิรัตน์ บางเจริญทรัพย์. (2547). แรงจูงใจในการเรียนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและความ

พึงพอใจในสถาบันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. สารนิพนธ์

บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2550). 4 ปีที่ผ่านมา 4 ปีข้างหน้า: 2546-2550/2550-2554. กรุงเทพฯ:

งานยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรินทิพย์ พงษ์ศาสด. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีสอบ

ตรงของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศรีสอาด จันทรมงคล. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2542). องค์การและการจัดการแบบสมบูรณ. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.

- สมปอง รักษาธรรม. (2540). การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาปีสุดท้ายระดับ
อนุปริญญาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดชลบุรี.
วิทยานิพนธ์ พน.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สมฤทัย สมัยกุล. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สอนสุพรรณ. (2557). แวะเยี่ยมชม “โพธิ์วิทยาลัย” จ.สระแก้ว. สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2557, จาก
<http://www.oknation.net>
- สว่างจิตร์ พัชรณีนปกรณ. (2541). เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สังวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการประกอบอาชีพครูและ
พฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาในประเทศสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์). ขอนแก่น:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สินีนาง สุทจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพาณิชยการ โรงเรียน
อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริอร วิชาวุธ. (2543). จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชา จันทน์เอม. (2536). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ แก้วเย็น. (2549). แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุปราณี พันธราช. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2552). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัทธา โอธรรมย์. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2542). พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและ
การแนะแนว สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2533). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา การศึกษาผู้ใหญ่ฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2544). *จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: ธีระป๋อมวรรณกรรม.
- สุวัฒน์ อำนวย. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)*. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2557, จาก <http://www.mua.go.th>.
- ลำอานงค์ งามวิชา. (2539). *การบริหารการตลาด*. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- หลุยส์ จำปาเทศ. (2535). *จิตวิทยาการจูงใจ*. กรุงเทพฯ: สถาบันการบริหารและจิตวิทยา.
- อรุณ บุญนา. (2550.) *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภูมิศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภูมิศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณฯ สังข์เทพ. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดุลย์ วิริยะเวชกุล. (2542). *การอุดมศึกษาของฮ่องกง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อรุณ รักธรรม. (2522). *หลักมนุษยสัมพันธ์การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อภิชาติ มุ่งกายกลาง. (2557, 1 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย อธิภาภรณ์ นิยมวงศ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อังสนา สารเชวตร. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร ณ สงขลา. (2539). *เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อัมพิกา หล่อหลอม. (2546). เหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัสมา บุญชัยยะ. (2551). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการ
นันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารี พันธุ์มณี. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ เฟรส.
- . (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ: ไยใหม่เอ็ดดูเคท.
- อุไรวรรณ โพธิเวชเทัญ. (2539). สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับ
ปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อำนาจ เย็นสบาย, รศ. (2554). ถอดบทเรียน กระบวนการขับเคลื่อนชุมชน โพธิ์วิชาลัย
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: โอเดีย สแควร์.
- เอกพจน์ สมุทธานนท์. (2537). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เอนก สิทธิประศาสน์. (ม.ป.ป.). บทบาทของผู้นำสตรีตองานพัฒนาสังคม. ม.ป.ท.
- เอี่ยมพร บัวสรวง. (2551). รูปแบบภาวะผู้นำและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของพนักงานอัยการในสำนักงาน
อัยการเขต 5. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: เชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- Best, John W. (1961). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Brooks Cole
Publishing.
- Boshier, Rogers W. (1971). *Motivation Orientation of Adult Education Participant: A Factor
Analytic Exploration of Houle's Typology*. *Adult Education*. 21(1); 3-26.
- Brown, D.H. (1980). *Principle of Language Learning and Teaching*. New Jersey: Printice-
Hall.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 4th ed. New York:
Harper and Row.
- Ferguson, George Andrew. (1981). *Statistical Analysis in Psychological and Education*. 5th
ed. New York: McGraw-Hill.

- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Guilford, John S.; & David E. Gray. (1970). *Motivation and Modern Management*. London: Harper & Row Publishers.
- Hilgard, Ernest R. (1981). *Theories of learning*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Knowles, Malcom S. (1970). *The modern practice of adult education*. Association Press.
- Likert, R.A. (1932). *Technique for the Measurement of Attitude*. Psychological Measurement. 140: 1-55.
- Maslow, Abraham H. (1943). *A theory of human motivation*. Psychological Review. 370-396.
- (1970). *Motivation and Personnality*. New York: Harper and Row Publishers.
- Murray, H. A. (1938). *Explorations in personality*. New York: Oxford University Press.

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง

**แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษา
ที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต ในหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง “แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัย โพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาแรงจูงใจของนิสิต ระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำผล การวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอความกรุณานิสิตตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็น ของท่านมากที่สุด คำตอบและข้อเสนอแนะจะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อนิสิตในประการ ใดๆ ทั้งปวง และแบบสอบถามนี้จะถูกทำลายทิ้งทันทีภายหลังการใช้งานเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอิษฏาภรณ์ นิยมวงศ์

กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษา
ที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. สาขาวิชา แบ่งเป็น

☐

การจัดการภูมิสังคม

☐

การจัดการภูมิวัฒนธรรม

3. ภูมิลำเนา แบ่งเป็น

☐

จังหวัดสระแก้ว

☐

จังหวัดตาก

☐

จังหวัดอื่น ๆ

4. อาชีพของผู้ปกครอง

☐

รับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐

พนักงานบริษัทเอกชน หรือ รับจ้าง

☐

ค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว

☐

เกษตรกร

☐

ไม่ประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยพิจารณาตามค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับน้อยที่สุด

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับของแรงจูงใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการประกอบอาชีพ					
1. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะสามารถนำความรู้และ ประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาศักยภาพ ของตนเองในการประกอบอาชีพ					
2. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่ามีโอกาที่จะเพิ่มทักษะทาง อาชีพให้สูงขึ้น					
3. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ที่ได้ไปประกอบ อาชีพตามที่ตนต้องการ					
4. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการประกอบอาชีพที่มี ความมั่นคง					

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับของแรงจูงใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการประกอบอาชีพ					
5. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าการเรียนในด้านนี้จะประกอบอาชีพที่ทำรายได้ดี					
6. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าวิชาที่เรียนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน					
7. นิสิตศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะสามารถประกอบอาชีพที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี					
8. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่ามีงานในภาครัฐบาลรองรับ					
9. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่ามีงานในภาคเอกชนรองรับ					
10. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะนำไปประกอบอาชีพอิสระได้					
11. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะช่วยให้นิสิตมีความก้าวหน้าและมีแนวโน้มประสบความสำเร็จทางด้านอาชีพเป็นอย่างมาก					
12. นิสิตพบเห็นความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพของผู้ที่จบสาขาวิชานี้					

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับของแรงจูงใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น					
13. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะผู้ปกครองสนับสนุนให้มาศึกษา					
14. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะญาติพี่น้องแนะนำให้มาศึกษา					
15. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะรุ่นพี่ในโรงเรียนแนะนำให้มาศึกษา					
16. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะเพื่อนชักชวนให้มาศึกษา					
17. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะครู-อาจารย์แนะนำให้มาศึกษา					
18. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะอาจารย์ของสถาบันแห่งนี้แนะนำให้ มาศึกษา					
19. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะศิษย์เก่าของสถาบันแห่งนี้แนะนำให้ มาศึกษา					
20. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะรุ่นพี่ที่กำลังเรียนอยู่ในสถาบันแห่งนี้ ชักชวนให้มาศึกษา					
21. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะผู้ปกครองต้องการให้เป็นแบบอย่าง การเรียนแก่ญาติพี่น้อง					

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับของแรงจูงใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น					
22. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะชุมชนที่ตนอยู่ประสบปัญหาต่างๆ					
23. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการทำงานที่บ้านเกิดของตน					
24. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ใหม่ๆที่ได้เรียนไป พัฒนาชุมชน					
25. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในเรื่องปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและปรัชญาร่วมสมัย เพื่อนำไปปรับใช้ในชุมชน					
26. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในเรื่องวิกฤติโลก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปใช้ในการ การเฝ้าระวังมิให้เกิดวิกฤติในชุมชน					
27. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในด้านต่างๆ เช่น การจัดการพลังงานทดแทน เพื่อนำไปปรับ ใช้ในชุมชน					
28. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้เพื่อนำไปใช้ในการ การจัดการพื้นที่ทางการเกษตร					

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับของแรงจูงใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น					
29. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อนำไป ถ่ายทอดให้ผู้อื่น					
30. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ไปใช้ในการสร้าง พลังร่วมชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหา					
31. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา สังคม					
ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา					
32. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยเป็นที่รู้จักในชุมชน มหาวิทยาลัย					
33. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะศิษย์เก่าของสถาบันสร้างชื่อเสียง ให้กับสถาบันให้เป็นที่รู้จักในสังคม					
34. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมีความภาคภูมิใจในชื่อเสียงของ มหาวิทยาลัย					
35. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีชื่อเสียงในการจัดการเรียนการสอน					

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับของแรงจูงใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา					
36. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
37. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะโครงสร้างหลักสูตรของวิทยาลัยมี ความเหมาะสม					
38. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน					
39. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะเห็นว่าคณาจารย์มีเทคนิคในการ ถ่ายทอดความรู้อย่างมีคุณภาพและเป็นที่ ยอมรับในวงวิชาการ					
40. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อเน้น การสอบวัดความสามารถด้านวิชาชีพ มากกว่าด้านวิชาการ					
41. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอน ตรงกับความต้องการของผู้เรียน					
42. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะสาขาวิชาที่เลือกเรียนไม่ยาก จนเกินไป					

แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับของแรงจูงใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา					
43. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะทางสถาบันมีการจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีคุณภาพ					
44. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความ เหมาะสม					
45. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะได้รับทุนการศึกษาจากทาง มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้อง					

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาพื้นฐานของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.ปนัดดา ลาภเกิน อาจารย์ประจำวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ สิทธิธรรม โรหิตะสุข อาจารย์ประจำวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลประเมินเครื่องมือวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง พิจารณาตามค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

+ 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญ “เห็นด้วย” กับข้อคำถาม

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญ “ไม่แน่ใจ” กับข้อคำถาม

- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญ “ไม่เห็นด้วย” กับข้อคำถาม

โดยกำหนดเครื่องหมายแทนผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

A. อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติธริวัฒน์

B. อาจารย์ ดร.ปนัดดา ลาภเกิน

C. อาจารย์ สัทธธรรม โรหิตะสุข

ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			
	A	B	C	
ด้านการประกอบอาชีพ				
46. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาศักยภาพของตนเองในการประกอบอาชีพ	+ 1	+ 1	+ 1	1
47. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่ามีโอกาสที่จะเพิ่มทักษะทางอาชีพให้สูงขึ้น	+ 1	+ 1	+ 1	1
48. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพตามที่ตนต้องการ	0	+ 1	+ 1	0.67
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการประกอบอาชีพที่มั่นคงก้าวหน้า	- 1	+ 1	- 1	- 0.3
49. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าการเรียนในด้านนี้จะประกอบอาชีพที่ทำรายได้ดี	0	+ 1	+ 1	0.67

ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			
	A	B	C	
ด้านการประกอบอาชีพ				
5. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าวิชาที่เรียนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	+ 1	+ 1	+ 1	1
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะมีโอกาสทำงานกับบริษัทและได้ค่าตอบแทนสูง	0	0	0	0
นิสิตศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะสามารถประกอบอาชีพที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี	- 1	+ 1	+ 1	0.33
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่ามีงานทั้งในภาครัฐบาลรองรับ	+ 1	+ 1	+ 1	0.33
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่ามีงานทั้งในภาคเอกชนรองรับ	+ 1	+ 1	+ 1	0
6. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะนำไปประกอบอาชีพอิสระได้	+ 1	+ 1	+ 1	1
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคิดว่าจะช่วยให้นิสิตมีความก้าวหน้าและมีแนวโน้มประสบความสำเร็จทางด้านอาชีพเป็นอย่างมาก	0	0	0	0
7. นิสิตพบเห็นความเจริญก้าวหน้า...ของผู้ที่จบสาขาวิชานี้ เพิ่มเติม: และความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ (B, C)	0	0	0	0
ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น				
8. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะผู้ปกครองสนับสนุนให้มาศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1
9. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะญาติพี่น้องแนะนำให้มาศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะรุ่นพี่ในโรงเรียนแนะนำให้มาศึกษา	+ 1	0	0	0.33
10. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะเพื่อนชักชวนให้มาศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1

ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			
	A	B	C	
ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น				
11. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะครู-อาจารย์ที่แนะนำให้มาศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1
12. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะอาจารย์ของสถาบันแห่งนี้แนะนำให้มาศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1
13. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะศิษย์เก่าของสถาบันแห่งนี้แนะนำให้มาศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1
14. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะรุ่นพี่ที่กำลังเรียนอยู่ในสถาบันแห่งนี้ ชักชวนให้มาศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะผู้ปกครองต้องการให้เป็นแบบอย่างการเรียนแก่ญาติพี่น้อง	+ 1	0	0	0.33
ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น				
15. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะชุมชนที่ตนอยู่ประสบปัญหาต่างๆ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะไม่พอใจในสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชนตน	+ 1	- 1	- 1	- 0.3
16. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการทำงานที่บ้านเกิดของตน	+ 1	+ 1	+ 1	1
17. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ใหม่ๆ จากการเรียนไปพัฒนาชุมชน	0	+ 1	+ 1	0.67
18. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและปรัชญาร่วมสมัย เพื่อนำไปปรับใช้ในชุมชน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1
19. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในเรื่องวิถีชีวิตโลก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม... เพิ่มเติม: เพื่อนำไปใช้ในการเฝ้าระวังมิให้เกิดวิกฤติในชุมชน (C)	+ 1	0	- 1	0
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีความรู้ในเรื่องการจัดการพลังงานทดแทนเพื่อนำไปปรับใช้ในชุมชน	+ 1	0	0	0.33

ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			
	A	B	C	
ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น				
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ที่มีไปใช้ในการจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตร	+ 1	0	0	0.33
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ที่มีไปช่วยในการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อชุมชน	+ 1	- 1	- 1	- 0.3
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการรู้จักธรรมชาติและกฎธรรมชาติเพื่อนำไปพัฒนาธรรมชาติในชุมชน	+ 1	0	- 1	0
1. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้... เพิ่มเติม: เพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น (A)	0	+ 1	+ 1	0.67
2. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการนำความรู้ไปใช้ในการสร้างพลังร่วมชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหา	+ 1	+ 1	+ 1	1
3. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม	+ 1	+ 1	+ 1	1
ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา				
4. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นที่รู้จักในชุมชน	0	+ 1	+ 1	0.67
5. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะศิษย์เก่าที่สร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันให้เป็นที่รู้จักในสังคม	0	+ 1	+ 1	0.67
6. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมีความภาคภูมิใจในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	+ 1	+ 1	+ 1	1
7. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีชื่อเสียงในการจัดการเรียนการสอน	+ 1	+ 1	+ 1	1
8. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+ 1	+ 1	+ 1	1
9. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะโครงสร้างหลักสูตร... เพิ่มเติม: ของวิทยาลัยมีความเหมาะสม (B, C)	0	+ 1	+ 1	0.67
10. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน	+ 1	+ 1	+ 1	1

ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			
	A	B	C	
ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา				
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคณาจารย์เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม	+ 1	0	0	0.33
นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะคณาจารย์มีเทคนิคใน การถ่ายทอดความรู้อย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ	+ 1	0	0	0.33
1. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา ต่อเน้นการสอบวัดความสามารถด้านวิชาชีพ มากกว่าด้านวิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	1
2. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะหลักสูตรและสาขาวิชาที่ เปิดสอนตรงกับความต้องการของผู้เรียน	0	+ 1	+ 1	0.67
3. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะสาขาวิชาที่เลือกเรียนไม่ ยากจนเกินไป	+ 1	+ 1	+ 1	1
4. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะทางสถาบันมีคุณภาพ... เพิ่มเติม: ในการจัดการเรียนการสอน (A)	+ 1	+ 1	+ 1	1
5. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะค่าใช้จ่ายในการศึกษามี ความเหมาะสม	+ 1	+ 1	+ 1	1
6. นิสิตเข้าศึกษาที่วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย เพราะได้รับทุนการศึกษาจาก ทางมหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	+ 1	+ 1	+ 1	1

ภาควิชา
คุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.942
2. อำนาจจำแนกของแบบสอบถาม "แรงจูงใจของนิสิตระดับปริญญาตรีในการเข้าศึกษาที่วิทยาลัย โพลีเทχνิค วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ"

ข้อ	ด้านการประกอบอาชีพ	ข้อ	ด้านทำตามคำแนะนำของผู้อื่น	ข้อ	ด้านการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่น	ข้อ	ด้านชื่อเสียงและหลักสูตรสถานศึกษา
1.	3.951	13.	4.018	22.	3.730	32.	2.632
2.	5.538	14.	5.578	23.	3.179	33.	2.798
3.	4.324	15.	11.952	24.	7.983	34.	2.674
4.	6.342	16.	7.182	25.	9.667	35.	4.543
5.	5.567	17.	4.078	26.	11.480	36.	3.427
6.	6.063	18.	9.474	27.	10.613	37.	2.731
7.	3.291	19.	12.298	28.	4.967	38.	4.249
8.	3.556	20.	14.304	29.	3.945	39.	3.125
9.	4.223	21.	10.437	30.	7.091	40.	3.134
10.	2.958			31.	6.268	41.	1.124
11.	5.561					42.	1.943
12.	6.534					43.	1.542
						44.	0.701
						45.	0.946

ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.761 ขึ้นไป มาเป็นข้อคำถาม กรณีข้อที่ 41 – 45 ที่มีค่าที่ไม่ถึงเกณฑ์ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ผู้วิจัยมิได้ตัดออก แต่ได้ปรับสำนวนภาษาของข้อคำถาม ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอิษฏาภรณ์ นิยมวงศ์
วันเดือนปีเกิด	21 พฤศจิกายน 2532
สถานที่เกิด	เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	29/1 ซอยเทวรัตน์ แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ข้าราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชุมชนวัดไก่อ่เตี้ย ตำบลกระแซง อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนราชินี กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2556	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาทัศนศิลป์ศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2559	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและการจัดการ การศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ